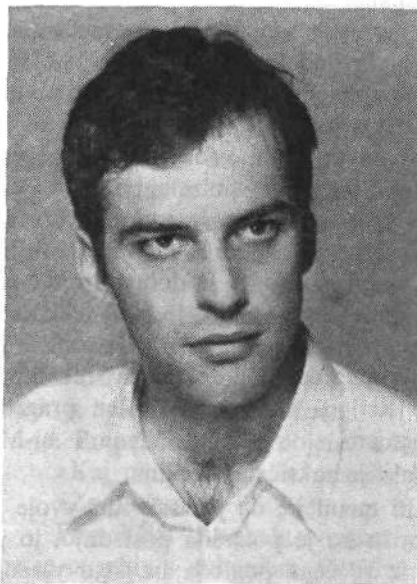

Bele noči in nekoliko črni dnevi

(zaokroženo poglavje iz romana)

Vladimir
Kovačič

Konec novembra je padel tisti sneg, ki obstane in se tukaj obdrži najmanj štiri mesece. Maša je medtem že dobila uradno pismo, ki ji je dovoljevalo odhod v tujino. Priskrbeti si je morala le še vse potrebne dokumente. Veliko je pila in hodila na Gogolja, kjer se je ure in ure pogovarjala s Prepeličko in F. M-jem. Sneg je gosto naletaval in stroji so neprestano čistili ceste. Leningrad je bil bel od snega, pritisnil

je mraz, a vlage ni bilo čutiti in je bilo zaradi tega prijetno. Prepelička se je pripravljala za izpite, čepela je med knjigami in se je pustila zmotiti samo takrat, ko je prišel kakšen gost. Enkrat je odšla s F. M-jem na ples v študentski dom. Trenutno so tukaj v modi plesi v temi. Prepelička je menila, da je zelo dolgočasno, ker ne vidiš ničesar. Le obupno smrdi po znoju, ki ga tako še bolj občutiš. Slikarsko razstavo so zaprli, hoteli so jo sicer podaljšati zaradi izrednega obiska, saj je vrsta sleherni dan zavila za vogal, a podaljšati je niso smeli, ker ni bilo mogoče dobiti vseh potrebnih dokumentov. Drugače so bili videti slikarji zadovoljni, Paša pa se je nekam čudno smehljajal. F. M. mu je obljubil, da bo napisal kratko poročilo s te razstave in ga dokumentiral z diapozitivi, z intervjuji pa se mu ne da ukvarjati, ker se že nekaj časa pripravlja na delo, ki ga vsekakor mora opraviti, vendar je bil to bolj izgovor. F. M. je imel še vedno toliko časa, a mislil si je, da nima daru za takšno pisanje, poleg tega bi moral še marsikaj pojasniti, česar on ne more čisto preprosto zato, ker ne pozna nekaterih stvari. Sneg je naletaval nekaj dni skupaj in čistilci so imeli veliko dela. Prepelička jih je opazovala, ko so jo zbolele oči od neprestanega branja, in tudi nikogar ni bilo, ki bi

se mu bila lahko pustila zmotiti. F. M. je takrat risal skice, ves dan je bilo zelo temačno in luči so kar naprej gorele. Tovornjaki so po cele dneve odvažali sneg, in ko F. M. neko noč ni mogel spati in se je sprehodil do Neve, je opazil, da se mostovi več ne dvigujejo in je tako prehod na drugo stran mogoč dan in noč. Sneg je bil suh in gost, da je pogled komaj še segel na drugo stran. Ni se odločil, da bi šel čez, kajti tako bi se nemara sprehod podaljšal do jutra in bi Prepeličko, ki je navajena vstajati zgodaj, našel pri kuhanju kave, morda bi jo celo spila in ne bi bila prav nič v strahu zanj, ker ve, da ljubi nočna postopanja, in le kaj naj bi se mu zgodilo na teh postopanjih. Še gostejši sneg je zbrisal drugi breg. Obrnil se je. Maša je medtem spala nemirno, v morastih sanjah se je premetavala toliko časa, dokler se ni povsem prebudila. Pogledala je skozi okno in njene stopinje je že prekril sneg. Ni mogla več zaspati. Prižgala je cigareto in jih kadila drugo za drugo. Ta mali prostor jo je utesnjeval, a bala se je, da bi šla sredi noči sama ven. Niti luči ni prižgala, kadila je kar v temi. Zjutraj je brskala po spominski knjigi. Solze so ji spolzele po licih. Vsaka hiša je bila slika. Slikarji so se jezili na sneg, ki jim je padal v barvice. Ljudje na Nevskem ga vedno steptajo v brozgo, naj je še tako gost. A bela barva je še prevladovala. Vsak, ki je stopil v hišo, si je dobro otrešel plašč. Snežilo je nekaj dni skupaj in prav zaradi tega je bilo iz noči težko stopiti v dan. Maša je pripovedovala o Gruziji in povedala, da ni Gruzinka. To je bilo že jasno. Njen oče je prišel v Leningrad in ji rekel, naj nikamor ne odhaja. Pokazala mu je spominsko knjigo. Ko je stopil čez prag, je zagorela. Snežinke so se stopile nad ognjem.

»Vrata v zimo so zaprta!« je zakričala za njim.

Oče se ni več vrnil, kajti menil je, da je vsak sam svoje sreče kovač. Kadila je spet novo cigareto, in ko je pokadila poslednjo, jo je pogoltnila množica. Sneg je naletaval iz rdečega pogleda in čisto vseeno ji je bilo. Vse postaje je zametlo in drugi breg se je svetil le še v snu.

F. M-ja se je zadnje čase lotilo strašansko domotožje in najraje bi se kar takoj vrnil domov. Dobil je visoko vročino in zdravnik je dejal, da je gripa.

»To je od tvojih nočnih potepanj,« mu je govorila Prepelička in mu kuhala najboljše jedi, ki se jih je dalo pripraviti.

In ko je prenehalo snežiti, je zginila tudi temperatura in spet se je počutil zdravega in čilega, mučilo ga je le to, da ni doma. Vsaj enkrat bi se rad sprehodil skozi domače mesto in bi se takoj vrnil k Prepelički. Sonce je zdaj sijalo tiste redke ure dneva in pritisnil je še hujši mraz. Ljudje so zgoraj odvezali kučme in si pokrili ušesa. Hiteli so, in čeprav je Nevski odrevenel, se je razvezal kot pentlja. Množice so cepetale in čakale v dolgih vrstah, in kdor ni imel službe in mu je ostalo še dovolj časa, je stopil v kino. Bilo je tako mrzlo, da se sneg ni spreminjal v brozgo, marveč je zaledenel in so se komunalci neskončno dolgo mučili, da so ga razsekali in potem plošče porinili na rob pločnika. Delali so dan in noč, in ko je čez dan posijalo sonce, ni bilo nič topleje. Ledene rože so čisto zastrelje okna in Prepelička zdaj ni mogla pogledati na ulico, vsekakor pa je bilo

premrzlo, da bi odprla okno. Preden je pričela igrati, si je dolgo drgnila prste, da jih je tako otoplila in lahko igrala na klavir, ponoči pa jo je včasih, kljub temu da je bila dobro prižeta ob F. M-ja, še vedno zeblo. Kristalčki ledu na oknu so se od časa do časa svetlikali in tudi on je to opazil. Maša se je s prsti oklenila njegovega vratu, čisto mrzli so bili in oči so se ji svetile. Ni ga hotela zadaviti, le pokazati, kako je tudi njej hladno. In ko ga je spustila, je plavajoči otok hitreje zaplaval, drevesa na njem so se posušila in zapestnica je padla na tla. Stopila je na led in naredila se je široka razpoka. Zapestnica je zdrsnila noter. Zagledala je barvo svojih oči in stopila iz žita. F. M. je razlagal mami, kako mu je hladno. Po stopnicah je tekla voda.

»Cevi je razneslo,« je pojasnil F. M.

Zalilo je vrt in gostje, ki so ga obiskali, so odšli.

»S tem boš imel veliko dela, mi smo zdaj popolnoma odveč,« so mu rekli, preden so se odpravili in se prav hitro poslovili.

Tudi žito je pričelo zalivati in Maši je odneslo prelestno barvo iz oči. Slikarji so jo nanесли na otok.

»Eno vodko, eno pivo in še eno mineralno vodo,« je vsak zase naročil.

Pravi ljudje so končno prišli, ustavili vodo in potem popravili cevi. F. M. je pritrdil visečo mrežo med dve češnji na vrtu, kajti voda še ni odtekla in je bil to najpripravnejši način za lenarjenje na vrtu. Plavajoči otok je udaril ob breg, češnji sta se stresli in sadeži so skoraj zasuli F. M-ja. Prepelička ga je objela okoli vratu.

»Kaj pa Maša, je že odšla?« jo je vprašal.

»Že davno.«

Prepelička je puhala v zamrzo steklo in s prstom drgnila po mestu, ki ga je otoplila s puhanjem. Otok je oblilo sonce in Prepeličkine oči so bile igrive. Težak kamen je dolgo letel v vulkansko luknjo in sploh ni bilo slišati udarca.

»Tako globoko je dno, da ni več slišati srca,« je rekel F. M.

Skuhala mu je čaj in dišalo je. Bilo jima je vse topleje. Iz vulkanske luknje je dišalo.

Pogledal je na uro in rekel: »Mama se še ne bo tako kmalu vrnila.« Narisal je velikansko srce. Bilo je zeleno.

»Vedno sem mislila, da je srce rdeče,« mu je rekla.

»Seveda je, ampak lahko je tudi zeleno,« ji je odvrnil.

Težak kamen je raztrgal srce in na vse strani je pljusnilo zeleno, slikarji so zakleli, a jih je že potopilo. Njegova mati je bila na sredi stadiona in se je pripravljala, da brčne žogo kamorkoli že.

»Ne, ne, zelena trava je le doma,« ji je rekel F. M. in zbolelo ga je srce.

Tisto jutro je bilo prečudovito. Sneg je škripal pod nogami in ni se še povsem zdanilo. Fasade hiš so se zdele kot umite. Tokrat se je prebudil pred njo in šel nakupovat. Bezskrben je bil, spočit in ulice domačega mesta

ga niso več begale. Morda ga bo tudi tam čakala takšna zima, kot je tukaj. Prebudil se je popolnoma. Pod nogami je škripalo celo tam, kjer so sneg že očistili. Smejoči se obrazi na fotografijah so ga zvalili, da je šel v topli prostor, kjer so bile fotografije narejene v nekaj minutah. Tri ali štiri babice so mirile radožive vnučke. Drugih ljudi pa ni bilo. Babice so sedele na klopeh, in ko so bili malčki na vrsti, je vsaka svojega počesala in vrgla namesto njega drobiž v špranjo fotoavtomata. Malčki so potem nestrpno čakali, kjer bodo vsak hip popadale fotografije. Babicam je še vedno uhajala bela sapa iz ust. Tudi tukaj je okenske šipe pokrival led. Človek, ki se ukvarja s fotoavtomatom, je od nekod prišel in se ga je bil že navsezgodaj nacukal. F. M. je že čakal, da bodo padle fotografije z njegovim obrazom. Z njimi ni bil preveč zadovoljen, poleg vsega drugega, kar ga je motilo, je bilo to, da so bile še mokre. Opozoril je možakarja, ki mu je bilo važnejše, vsaj tako bi lahko človek pomislil, ko ga vidi, pitje kot kvaliteta fotografij. Ko je čez čas v mehanizmu fotoavtomata nekaj spremenil, je ponudil F. M.-ju drobiž za ponovno fotografiranje. A bilo mu je nerodno, govoril je, da ne more vzeti njegovega denarja, tudi potem, ko je človek z neprijetnim zadahom rekel, da gre vse na državne stroške. Končno sta se dogovorila tako: če ne bodo fotografije niti za kanec boljše, bo šlo vse na državne stroške, če se bo kvaliteta izboljšala, plača F. M. Sedel je na stolček, vrgel drobiž v špranjo in štirikrat ga je udarila svetloba po očeh. Nato sta nestrpno čakala, kaj bo. On, ki se ukvarja s fotoavtomatom, si je grizel nohte. Končno, ko se je pričel ubogi človek že potiti, je trak štirih fotografij zdrsnil do odprtine in F. M. ga je previdno vzel. Bilo je precej bolje kot prej, kakorkoli že si ocenjeval fotografije, ki so bile tokrat skoraj suhe. Podal je možakarju denar in roko. Dejal mu je, naj še kaj pride naokrog, zanj bo avtomat pripravil tako, da se bo lahko bahal z najboljšimi fotografijami v Leningradu.

»Kdaj drugič prispem z deklico, nemara še danes. Le pohitite, da bo to res najboljši fotoavtomat v Leningradu!«

Možakar si je zadovoljno pomel roke in mu rekel, naj nikar ne skrbi; če nekaj reče, to tudi drži. Še dolgo je mahal za odhajajočim F. M.-jem. Ko se je vrnil, je bila ona že pokonci in pripovedoval ji je na dolgo in široko o vsej zadevi. Bila je silno navdušena in je hotela tudi sama čimprej spoznati zanimivega možakarja in se seveda s F. M.-jem fotografirati.

»Še ničesar nimava za spomin,« je rekla. »Nekaj pa ja morava imeti za spomin iz tega mesta.«

Pojedla sta sir, ki ga je bil prinesel F. M., in spila mleko. Sonce se je trudilo stopiti led na steklu, a mu ni uspelo.

»Ta dan je treba bolje preživeti, ne pa buljiti v knjige,« mu je rekla.

F. M. je bil vesel, da misli tako, kajti tudi njemu se ni dalo danes ničesar početi. Rad bi bil vesel in ni hotel, da bi mu na večer prišlo kaj temnega na misel.

»Dobro se obleci!« ji je rekel. »Morda se ne vrneva tako kmalu.«

»Če bi imela dovolj časa, bi norela kar do novega leta,« se je veselila.

F. M. se je nasmejal in si oblekel kožuh, prav tako ona svojega. Vzel je še šop bankovcev, ki jih je stlačil v žep.

»Veš, imaš pa toliko denarja, da se ti lahko svet odpre prav do ekvatorja,« mu je rekla in sta že preskakovala stopnice, sprva dve, potem tri, na koncu že kar štiri. »Dobro, da ne živiva v New Yorku,« se je smejala od vsega srca.

»Tam bi vzela lift in bi do dol prebrala celo knjigo POPOTOVANJE V SREDIŠČE ZEMLJE.«

Zunaj jima je kar takoj udarilo sonce v oči.

»Samo da ni možakar zaprl tistega svojega avtomata in odšel na kakšno pitje,« je glasno pomislil.

Objel jo je okoli vratu, da so se ljudje obračali in dajali takšne pripombe, da bi se najbrž prestrašila, če bi se zmenila zanje.

»Ti ljudje bi morali dobiti sončarico, potem bi popolnoma drugače noreli,« je rekla Prepelička in si skozi izložbeno okno, ki, presenetljivo, ni bilo zamrzlo, ogledovala poročne obleke.

Želela si je takšno, da bi njeno vlečko nosil cel bataljon otrok, in najboljše bi bilo, če bi bil to otroški zbor radia Peking. Ti bi še kaj zapeli in pesem bi poletela okoli sveta. Pred izložbenim oknom se je kmalu nabrala gruča ljudi.

»Razprodaja poročnih oblek!« je zakričal F. M.

»Potem se bom pa kar poročila,« je rekla devetindevetdesetletna Otorinija na invalidskem vozičku.

Njen prijatelj otorinolog, ki je oba preživeljal s svojo penzijo, je rekel: »Bejž, bejž, zaradi razprodaje, misliš, teh ni, saj smo vendar v socializmu, vidiš pa, da je ta človek huligan in laže.«

Besno je pogledal F. M-ja.

»Brž pojdiva od tod,« mu je rekla Prepelička. »Ampak midva se bova res poročila, kajne?«

»Le na razprodaji, da bova imela kar največ gostov in bo zadaj obešen plakat KUPUJTE NA RAZPRODAJI IN DENAR VAM BO OSTAL ŠE ZA PRIHODNJE LETO ŽIVLJENJA!«

Hitreje sta stopila naprej, razočarani za njima pa s počasnejšim korakom.

»Hej, če boš šel tako počasi, ne bom prestopila stotega leta,« je rekla Otorinija svojemu prijatelju, ki je porival voziček, na katerega je bila priklenjena že celo desetletje.

F. M. je prav pred vhodom v prostor, kjer je bil fotoavtomat, vzela predpražnik in ga postavil na pločnik. Otorinolog je popeljal starko čezenj.

F. M. je dal stisnjeno pest pred usta in kot nogometni spiker napovedal v mikrofonski: »Na pragu stotih let! Tudi to senzacijo je preživela!«

»Pa saj ni taka baraba,« je pomislil otorinolog in si brisal pot s plešaste lobanje.

»Povabim vaju na snemanje!« se je F. M. galantno priklonil, Prepeličko pa prosil, naj stopi do Nevskega in kupi torto. Opozarjal jo je, naj ne pozabi vzeti še sto sveč, raje sto eno, in povlekel zajeten šop bankovcev iz žepa in ji jih nekaj dal.

»In hitro se vrni!« je zaklical za njo.

»Vi ste pa bogati,« mu je rekel otorinolaringolog s spoštovanjem, »gotovo ste kakšen businessman iz Amerike.«

»Ne, slikar sem in kar prebivalec Evrope.«

»No, tudi to je donosno. Zdaj bo kmalu šestdesetletnica revolucije in imeli boste veliko dela. Upam, da boste največ stisnili iz tub s ponosno rdečo barvo.«

F. M. je bil kar tiho, saj kaj pa je bilo zanj važno, od kod mu denar, pa kaj je bilo zanj važno, kdo on je in kaj bo še postal. Važno je bilo le to, da se Prepelička čimprej vrne in bil je tudi prepričan, da ji bo vse to, kar ji je naročil, uspelo kupiti pred odmorom. Pogledal je na uro, seveda, saj je imela še dovolj časa. Pomagal je starcu, da sta njo in voziček spravila noter.

»Kaj pa je to zdaj za en cirkus?« je vprašal možakar, ki se ukvarja s fotoavtomatom, in je bolj napolnil s svojim zadahom iz ust prostor kot vsi ostali, ki so se zdaj tlačili noter.

»Noben cirkus, stota obletnica,« ga je F. M. prepričeval, in možakar ga je, ko je stopil malo bliže, spoznal.

»Kakšna čast me je danes doletela,« in kar solze ganotja in spoštovanja do starih ljudi so mu privrele iz oči.

Otorinolaringolog se je pa kar malce skujal: »Da bi se fotografiral brez svojih odlikovanj . . . ne gre . . . hudiča . . . ja, vrniti se moram domov,« je rekel to poslednje F. M-ju, ki tistega prej ni slišal. »Moram na sekret.«

»Že dobro, razumem, hm,« in ni videl v njegovih očeh, kako zvit je in ponosen na svoja odlikovanja.

Pa saj za F. M-ja je bilo tudi čisto vseeno, kam gre: ali po odlikovanja ali pa na sekret. Glavno je, da se vrne.

Ampak prva se je vrnila Prepelička, rahlo rdeča v obraz, ki ga je še vedno pokrival leden puh; bila je presrečna, da je dobila vse, kar ji je bil naročil, in ko se je prerivala v prostor, bi se prav lahko zgodilo, da bi jo kdo neprevidno sunil in bi torta padla na tla, kjer bi se spremenila v brezoblično gmoto. F. M. je odstranil stolček iz fotoavtomata. Starka ga je vprašala, kje je njen prijatelj, in on jo je potolažil s tem, da ji je nekaj šepnil na uho. Ko je končno prišel, je imel na prsi pripeta odlikovanja, in ljudje, ki so se zbrali, so mu iskreno, seveda je bila ta iskrenost čisto nekaj posebnega, zaploskali, nekateri pa so poleg tega še stikali glave in se nekaj pogovarjali. F. M. je to čisto razločno videl, a žal, bil je nekoliko preveč oddaljen od tistih, da bi tudi slišal, o čem govorijo.

Nič hudega, že je potiskal starko, pri tem mu je pomagal tudi otorinolaringolog, in ne samo on; na pomoč je priskočil še možakar in šepnil: »Zadaj imam še nekaj steklenic vodke.«

In še drugi so hoteli priskočiti na pomoč, želeli so biti čim bližje vsej tej imenitnosti, a jih je F. M. zavrnil, medtem snel kožuh in ga nonšalantno vrgel kar na vrh avtomata in rekel: »Ni potrebno. Bodite disciplinirani,« in plosknil z rokami, na ta način še bolj efektno pokazal, naj se ne rinejo k avtomatu, da ne bi nastala kakšna neprecenljiva škoda in bi prišlo do neskončno dolgega razpravljanja o krivdi, o nedolžnosti, o kazni, o vseh teh zadevah, o katerih nam je že Dostojevski tako lepo napisal.

Otorinijo in voziček so končno potisnili noter, a kako bodo spravili tja še dragega otorinolaringologa? Ta pa je bil kljub svoji starosti še dovolj gibčen, kot Fred Astaire, in mu je uspelo zasesti prostor poleg Otorinije. Poza je bila tako nenavadna, da F. M. ni razumel, kako je do vsega tega prišlo, ampak saj je čisto vseeno.

Prepelički je rekel, naj mu poda torto, potem vprašal otorinolaringologa: »Kaj bo šlo?« in mu skušal nekako podati torto.

»Ni se mi še zgodilo, da ne bi šlo.«

»Potem je pa že dobro. Samo vseeno pazite, da vam ne pade iz rok,« in se je obrnil k množici: »Vsi ste vabljeni na gostijo!«

»Uuuuuuuuu!« se je zadržala množica.

F. M.-ju je uspelo, da je potisnil dva kovanca v špranjo.

»Zdaj pa lep nasmešek! Pozor! Torto nekoliko više! Ne! Ne čez obraz!«

In se je v kratkih presledkih štirikrat zabliskalo.

»Gotovo!« je rekel F. M.

Previdno jima je vzel torto, ki je že imela razpoke kot ob kakšnem potresu, zmajal je z glavo, a upal, da je sto sveč ne bo popolnoma razsekalo. Množico je znova prosil, naj se nekoliko odmakne, torto pa je položil na vrtljivi stolček. Ko je zabodel vanjo vseh sto sveč, je mislil, da je minila cela večnost, brisal si je s čela pot, zadovoljen, da je bil vsaj del dela opravljen. Otorinolaringolog se je že skobacal iz avtomata, z vozičkom in njo pa sta se mučila skupaj z možakarjem, ki se ukvarja s fotoavtomatom. Saj bo šlo. F. M. je pričel prižigati svečke in to delo mu je šlo še počasneje od rok, da je bil prav pošteno začuden nad svojo počasnostjo. Ampak le zakaj naj bi sploh hitel? Otorinija je rekla he he, ko je videla svojo torto.

»Zdaj pa le hitro upihnite, moja draga gospa!«

Medtem je držal trak štirih fotografij v rokah, bile so nekoliko mokre, in ko je opazil, kako ga starka motri s pogledom, brez dvoma razodevajočim, da se boji za fotografije, ji je rekel: »Vi kar upihnite sveče, sam pa bom pihal fotografije, da se bodo posušile.«

Stara gospa mu je hvaležno pokimala, otorinolaringolog pa je iz žepa sukniča potegnill ogleдалo in se pogledal, pravzaprav nastavlil ogleдалo tako, da je gledal svoja odlikovanja in bil nadvse ponosen. Zravnal se je kot sveča.

»Spim na deski,« je dejal in vedel, da je asketsko življenje vir vseh moči, izvir novih ustvarjanj in plemenitih hrepenenj.

Polje rdečih rož se je razlilo pred njegovimi starikavimi očmi, neskončno polje, položeno na raketne motorje največjih duhov, ki so vse življenje preživeli asketsko.

»Ni me sram, nikakor me ne more biti sram,« je rekel ali bolje zavzdihnil Otorinijin mož, medtem ko je ona nabirala sapo v pljuča pred stoterimi pogledi, nadvse radovednimi, kaj se bo pripetilo.

F. M. je zadrževal sapo, prav vsi, kot da zmanjkuje kisika na tem planetu in postaja legenda in nerazrešljiva skrivnost za tiste, ki so preživeli. Ker so bili asketski, ali kaj? Kaj so bili? Otoriniji pa so se pljuča še vedno napolnjevala, da je postajala prav prsata ženska.

»Glej jo, glej,« je zamrmral otorinolog, invalidski voziček pa je trzal, kot da so skozi njega neke nevidne sile spustile električni tok.

In starka je zdaj s takšno močjo pihnila, da je pogasila vse sveče hkrati in so zbrani izbranci zaploskali. Možakar, ki se ukvarja s fotoavtomatom, se je šele po tem veličastnem dogodku domislil, kako bi moral pogasiti luči, da bi bilo slavje še večje, posebno efekt, ki bi ga napravile sveče. Toliko neodpušljivih napak naredi v teh dneh življenja. F. M. je pogledal na fotografije, ki jih je bil čisto pozabil pihati, same od sebe pa se še vedno niso posušile.

»Moja draga Otorinija!« je zahlipal otorinolog, ves srečen, in radost njegova ni bila prav nič asketska, ko so vsi poganski bogovi, drug drugemu zroč v oči, zapeli HOSANA NA VIŠAVAH, in je čutil toplata lica in vse imenitne ptice iz živalskega vrta so letele nad njim. »Kakšna sreča!« je še kriknil. »Sreča, ki je ne doživiš vsak dan. Klimaks!« je vpil.

»No, no, kaj pa noriš,« ga je opozorila Otorinija in se je zdelo, kot da ima ona veliko manj časa za veselje.

F. M. je pulil sveče, kjer so bile potem takšne luknje, kot da bi eksplodiralo celo minsko polje, in si oblizoval prste.

»Prepelička, ti imaš pa okus!«

Razrezal je torto, kolikor še ni bila, na kar se da majhne kose, da bi jo lahko zaužilo čimveč ljudi, ki so zdaj čakali že na pločniku in niso mogli priti noter. Seveda je dal najprej kos Otoriniji, ki ga je tudi pojedla pred vsemi, kot duhovnik nekoliko večjo hostijo.

»Kaj bo pa zdaj?« se je F. M. vprašal in ga je Prepelička pogledala.

»Kaj nisva prišla zato, da se fotografirava?«

Možakar, ki se ukvarja s fotoavtomatom, je potem, ko so bili kosi torte že razdeljeni med ljudi, pristopil do vrtljivega stolčka, ga obrisal z mokro krpo in ga spet položil na njegovo mesto. Zagledal se je v ljudi, ki jih tukaj ni bilo še nikoli toliko. Otorinija se je zahvalila vsem in jim rekla, naj jim gre torta dobro v tek. F. M. se je pričel pozdravljati z njenim možem, ki ga je povabil v goste.

»Dajte prostor starcema!« je zakričal F. M. množici in se takoj zmedel, ko ni bilo tako najbolj prav, kot je bil povedal. »Oprostita!« se je obrnil k njima.

Nekateri so še dolgo sledili imenitni dvojici, drugi pa, ki so prej zmrzovali na pločniku, so se zrinili noter. Otorinolaringolog se je pokril s kučmo, ki mu je zdrsnila skoraj na oči, in spravil fotografije, na katerih se je že napravila tanka skorja — kot nežna kožica — ledu, v žep suknjiča. Tisti pa, ki so hodili za njima, so bili videti kot nekoliko bolj utrujena vrsta. Nič zato. F. M. je izmenjal z možakarjem, ki se ukvarja s fotoavtomatom, nekaj misli o zgodovini fotografije in spoznal, da je možakar zelo načitan, da ga vsekakor prekaša na tem področju, in je na koncu sprevidel, da je bolje, če ne razpravlja z njim o teh rečeh, ker pouk mu ni po godu, tudi v ranih letih mu ni bil, ko bi moral imeti ušesa kar se da odprta, a on je imel le eno in skozi drugo mu je vse uhajalo ven.

F. M. mu je priznal: »Veliko veste, menim celo, če mi dovolite, da podam svojo sodbo, da ste teoretično veliko bolj podkovani kot praktično.«

»Morda bo držalo, kajti praksa je tako realna zadeva, da lahko prav zaradi tega postane dolgočasna; a teorija, to je most do fantazije, to je nekaj prelepega in zato praksa ob vsem tem čudežu lahko postane nezanimiva, če se prepustiš oni drugi stvari. A človek ne sme biti slabič, kajti če bi bil slabič, ne bi preživel.«

»Res je, res,« mu je pritrdil F. M.

»Kaj ne bi z mano kaj popili?« ga je pocukal možakar in Prepelički pomežiknil kot kakšen velik frajer ali francoski play-boy.

»Pozneje, zdaj se bova midva fotografirala.«

»No, potem počakajta malo! Še nekaj moram napraviti, da bodo fotografije kvalitetnejše.«

»Pa brez čarovne palice,« je za njim rekel F. M. in ni vedel, zakaj so ljudje še vedno tukaj.

Vse preveč jih je bilo, da bi mogel verjeti, niti slutil ni, da bi mogli čakati na fotografiranje, nekateri že, posebno babice z vnuki in zaljubljeni, a vsi prav gotovo ne.

Tisti, ki je prvi čakal za njim, je rekel: »Tako je bo. Mojster bi rad odpravil le neko napako. Občutljiv je, če niso fotografije najboljše in se ljudje pritožujejo.«

»Nič hudega, še torto imam v ustih in jo prav rad v miru pojem.«

F. M. se mu je nasmehnil in čakal, da bo dal možakar kakšen znak za fotografiranje. Živčno je prestopal na mestu in je potisnil denar globlje v žep, da mu ga ne bi morda kdo ukradel. Saj pri toliko ljudeh ne veš, kdo je kdo, in se med njimi prav lahko vrti tudi kakšen nepridrprav.

Možakar je čez čas zažvižgal na prste, in ko se je končno tudi pojavil, je F. M. sklenil, da mu ob priliki podari piščalko, kakršno imajo nogometni sodniki. To mu je kar tako prišlo na misel. Gledal je množico, ki je bila vedno bolj mirna in bebasta. In potem sta se s Prepeličko fotografirala skupaj, včasih Prepelička sama, včasih on sam, kazala je objektivu jezik, F. M. je rekel, da bi pokazal tudi lulček, če ne bi bilo toliko ljudi, jemala sta fotografije, ki so vsakih nekaj minut prišle iz čudežnega fotoavtomata.

Medtem je ona skočila tudi do bližnje banke in bila presenečena, da je minilo toliko časa, kajti bančni uradniki so imeli medtem že odmor in so se dodobra odpočili, da niso bili tečni; ona je zamenjala bankovce za drobiž, ki ga je bilo toliko, da bi moralo biti vsem jasno, da ga je dovolj tudi za najdaljši dan. Ta nenavadni dan, pravzaprav kar praznik, pa je možakarja, ki se ukvarja s fotoavtomatom, tako presenetil, da se sam še spomnil ni na odmor, do katerega ima pravico po statutu, in je napisano tudi na vratih, da je vse črno na belem. Že tiste prve fotografije so bile odlične, vendar se je možakar potrudil, da je kvaliteto še izboljšal in se vedno bolj veselil in videl, da ga prvi stranki spodbujata in mu dajeta voljo do dela. In kdo bi si bil mislil, če si ni niti on sam, da bo prav tujec tisti, ki bo odkril njegove prave možnosti. Fotografije so bile res izredne in tisti, ki so bili najbliže, so se sami prepričali na svoje oči in niso verjeli, saj ni še nikoli kakšen fotoavtomat delal tako dobro. Slike so bile že kmalu boljše od tistih, ki jih napravijo najboljši mojstri fotografije, in še ti le v primeru, če imajo na voljo najboljše fotoaparate.

»To pa ni kar tako,« si je mislil možakar in že računal na kakšne nagrade in odlikovanja, predvsem tista, ki se dajejo za zasluge za narod.

A pri vsej stvari je bilo najzanimivejše to, da ni natančno vedel, kaj vse je napravil, da je dosegel takšno izredno kvaliteto, da bi se tukaj lahko fotografirale tudi najiminitnejše osebnosti kulturnega in političnega življenja in bi bile potem takšne fotografije v ekskluzivnih revijah. Možakar je postajal sila ponosen in vrsta se je daljšala in daljšala.

Nekdo je dejal: »Še za kokosove orehe ni bilo nikoli takšne vrste.«

Jasno, saj so kokosovi orehi popolnoma nekaj drugega. Drobiž je pa kar naprej padal v špranjo, saj sta bila tudi onadva navdušena, in bila sta že tako izvežbana, da sta denar polagala v špranjo, ne da bi gledala. Za to sta imela že neverjetno razvit refleks. Včasih je ona njemu sedela na kolenih, včasih on njej. Včasih je le on sedel na vrtljivem stolčku, včasih le ona in se je medtem kdo od njiju ogledoval pred ogledalom in si popravil kakšen pramen las, ki ni bil na najprimernejšem mestu. Fotografije so padale ven vedno po štiri skupaj, da je nastal že takšen šop, da ga je možakar, ki se ukvarja s fotoavtomatom, le še težko držal v eni roki. A bil je vesel, kajti vedel je, če bo še naprej teklo tako, bo zaslovel in bodo fotografije, na katerih bo njegovo obličje kar žarelo in cvetelo, v najrazličnejših časopisih. Pobral je fotografije in se zadovoljno režal. Zdaj ni nič več počel (le režal se je), fotografije pa so postajale vse boljše in boljše. Tisti, ki so vedeli, kaj se dogaja, so dajali od sebe le takšne besede, kot so na primer fantastično, fenomenalno, bomba, skratka, same superlative, ki so si jih fotografije po pravici tudi zaslužile. In tisti, ki so čakali, niti niso bili preveč nestrpni, da bi sami preskusili fotoavtomat. Disciplinirano so čakali, da se bosta dva zaljubljenca prenehala fotografirati, da se bosta naveličala fotografiranja kot Romeo in Julija življenja, kajti, da bi jima zmanjkalo drobiža, ta dan skoraj ni bilo verjetno. Roke F.M-ja in Prepeličke so še kar segale v polivinilasto vrečko, kjer sploh ni bilo opaziti, da je kaj

manj drobiža, kot ga je bilo takrat, ko se je bila vrnila iz banke. Fenomenalno! Bomba! Ta hip je zanju drobiž pomenil življenje.

»Najini otroci bodo imeli kaj videti,« ji je rekel F. M. in že vedel, da bo treba kupiti prav veliko albumov.

Njun spomin bo še dolgo živel in želel si je, da bi bila ta hip tudi Maša zraven.

Vendar se je medtem tudi kaj drugega pripetilo, ne le to, da so se vse kvalitetnejše fotografije množile v roki presenečenega možakarja, ki poslej sploh ni imel več časa, da bi še kaj srknil iz svojih steklenic; namreč, ko so miličniki videli vse to, so se verjetno zbali, da lahko pride do kakšnih neredov, kako pa naj vedo, če ni morda to kakšna politična provokacija, ki bi bila sedaj še veliko manj dobrodošla kot kdaj drugič, ker so bile prav te dni tuje delegacije v mestu, in poklicali so centralo, kako naj ukrepajo, ko je že grozilo, da se bo vrsta podaljšala do tistih novejših zgradb, ki niso v starem središču mesta, in lahko si je predstavljati, kako se je vrsta podaljšala, saj stari Leningrad, njegovo mogočno središče, nikakor ni majhno. Miličnikom so nadrejeni ukazali, naj ne ukrepajo, naj počakajo, da jim oni pošljejo vozila in nove ljudi, kajti bolje je, da se ukrepa v popolni varnosti, ne pa tako, da bodo množice že jutri razglašale, da se kot kakšni pustolovci spuščajo v akcijo brez dobrega premisleka. Ti miličniki so pogledali v prostor s fotoavtomatom, tudi sami videli, da fotografije niso kar tako, vendar da bi se vrsta nabrala le zaradi tega, nikakor niso mogli verjeti. Toda vsako sumničenje, naj je bilo še tako modro, je bilo neosnovano, in prav zato je napetost v njihovih glavah še bolj narasla. Sprehajali so se gor in dol ob vrsti in koga vprašali, zakaj čaka, ta pa jim je tako mirno odgovoril v obraz, da čaka, da se bo fotografiral, kajti avtomat dela najboljše fotografije v mestu, poleg tega pa je takšno fotografiranje veliko cenejše kot pri fotografu. Štiri izredne fotografije za petintrideset kopejk, saj to ni nič! Miličniki so se pričeli sprehajati kot kakšne divje zveri, ki jim zmanjkuje hrane, ljudi v vrsti pa ni pregnal niti mraz, ki je postajal vse bolj strupen, da so celo tisti, ki so hodili, takih pa je bilo malo, saj so se skoraj vsi mimoidoči priključili vrsti, govorili, da bo ta zima najhladnejša v zadnjih sto letih. Miličniki so že šklepetali z zobmi, čeprav dobro oblečeni in pretežno topleje kot ljudje v množici, in se spraševali, zakaj še ni avtomobilov. Spet so poklicali centralo in tam so jim odgovorili, naj le še malo počakajo, se pozanimali, kaj je novega, in ko so zvedeli, da se ni zgodilo nič pretresljivejšega, so prezeblim miličnikom povedali, da je v avtomobilih zamrznilo olje, ker v garažah še zaradi neznanih vzrokov niso delale peči, a naj nič ne skrbijo, ker so medtem že dobili avtomobile od drugod, iz tovarne, isti model, toda z dvaindvajset tisoč izboljšavami, med katerimi je morda najpomembnejša ta, da ima sirena tako predirljiv zvok, da jo je slišati z enega konca mesta na drugi.

»Jo že slišim,« je rekel eden med njimi, ki se je pogovarjal s centralo in je bil verjetno glavni, »ampak kljub temu najbrž malo pretiravate.«

Čez kakšnih deset minut je privozila kolona miličniških avtomobilov in najprej je iz vozila skočil sam polkovnik oddelka, že nekoliko v letih in rejen. Ti tukaj so ga kar se da strumno pozdravili, a še vedno šklepetali z zobmi in še enkrat povedali, kaj mislijo o vsej zadevi, čeprav se ni dalo kaj dosti misliti. Polkovnik je prekrižal roke na hrbtu in dalj ko je poslušal, manj mu je bilo jasno, kako naj ukrepa. Saj vendar ne more razgnati ljudi, ki tako mirno čakajo v vrsti, in dokler se ne zgodi kakšen incident, ima zvezane roke. Vrsta je bila že tako dolga, da, če jo je kdo preštel, bo prav gotovo prišla v knjigo rekordov. Helikopter policije, ki je letel nad mestom, je porabil precej časa, da je preletel vrsto. Človek z debelimi brki je gledal dol in vsake tri sekunde v mikrofona rekel besedico neverjetno, kot da je rezultat nogometne tekme popolnoma drugačen, kot bi moral biti po vseh pravilih. In ko se je potem helikopter vračal od tam, kjer se je spodaj pred nekaj urami pričela vrsta, je sedaj do njenega konca porabil še enkrat več časa kot prej, ko je bil prihajal nad center dogajanja, če je mogoče temu tako reči. Spodaj je bil namreč epicenter vse zadeve.

Polkovnik je od besa zacepetal in ukazal moštvu: »Bodite v pripravljenosti!« in stopili so na rob pločnika med svoje avtomobile in vrsto in imeli tako nevaren pogled in so tako mirno stali, da bi človek, ki logično sklepa, pomislil, da so zamrznili v tem mrazu, reveži, z najgrozovitejšim pogledom na svetu.

Sploh se jim niso premaknile oči. Pa ne da so tako disciplinirani?

Medtem sta pred fotoavtomatom še vedno pozirala Prepelička in F. M., možakarju že skoraj napolnila drugo roko, ki fotografij kdo ve zakaj ni kam odložil; najbrž se je bal, da jih ne bi kdo ukradel. Ko pa je pogledal po obrazih ljudi, ki so bili na začetku vrste, je bilo jasno, da med njimi ni podlega kriminalca, ki bi bil sposoben nevrednega dejanja. Pogledal je na uro. Še kakšne tri ure dela so mu ostale danes. In čeprav dela pravzaprav za enega samega človeka, ali bolje rečeno, za eno samo stranko, se ni počutil še nikoli tako izmučenega. To noč bo spanje najslajše in enkrat v življenju zasluži takšno nirvano. Bil je zadovoljen tudi zaradi tega, ker je imel neprestano pred očmi njuna presrečna obraza in v glavi se mu je porodila definicija, nemara prvokrat v tem kratkem človeškem življenju: srečna stranka, najsrečnejši gospodar. In ponavljal je to svojo definicijo, ki bi bila dobra za citiranje kot iz Hamleta: BITI ALI NE BITI; odpiral je usta, kot še nikoli do zdaj, in bil je presrečen, da se je vprašal, če je ta hip sploh še kdo srečnejši od njega. Tudi on bo potem napravil nekaj posnetkov, da bo ovekovečil to srečo in bodo zanamci prepričani, saj jih bodo te fotografije gotovo začarale, da je bil najsrečnejši človek na svetu. Ko bi jih mogel on videti, pa kaj, ko bo že davno pokopan, ko ne bo od njega ostalo prav ničesar. Človek bi se zjokal. Saj ni mogoče, da ne bo mogel občutiti sreče zanamcev, ki bodo dvanajst njegovih fotografij obesili na steno in plesali tudi najstarejši med njimi in ne bo to križev pot, ampak najsrečnejša pot, ki je kdaj tekla na tem našem planetu, pot, ki se bo vedno blestela pod soncem ali pod mesecem, ko bo dež ali po dežju. Možakar, ki se ukvarja s foto-

avtomatom, je mislil tako intenzivno, da je neprijetni zadah iz ust izginil, čeprav mu je sedaj, ko je bilo toliko policije zunaj, grozil kakšen alkotest. Toda kar tako brez razloga ga ne bo osumil nihče, da je pil. Prepelička in F. M. pa se še nista dala. Verjetno se ju bo utrujenost lotila šele po vsem tem, zdaj sta vse preveč v zanosu, da bi bila pomislila na utrujenost, čeprav sta vedela, da bo potem počitek božanski, sanjski, kakršnega si človek zmerom želi. Nekatero fotografije so bile tako dobre, da bi jim vsaka, še tako strokovna in slavna žirija prisodila prvo nagrado. Sicer pa je bilo dobrih fotografij toliko, da bi zaslužile samostojno razstavo, ki bi lahko obšla svet, in ne bi bilo nikakršno čudo, če bi se po razstavnih prostorih zbirale takšne množice kot pred Mono Liso, ki povsod, kamor pride, žanje neznanško hvalo, saj njen nasmeh je zdaj nasmeh najbolj ciničnega vladarja, drugič nasmeh najboljši in najplemenitejše žene. Nihče ne more vedeti, kaj se lahko pripeti s temi fotografijami. Dejstvo je, da zaslužijo prav vse priznanje. F. M. se je včasih pred objektivom jokal, včasih smejal, potem kričal, žvižgal, pel, ustvaril je celo paleto neponovljivih likov, kar uspe le odličnemu igralcu v njegovi dolgoletni karieri. F. M. je bil odličen, posnel je ves svet kot smetano z mleka. Prepelička ni vedela, da je tako zelo odličen, slutila je njegove kvalitete in talente, vendar si ne bi mogla niti v najslajših sanjah misliti, da jih lahko v enem dnevu razvije do najpopolnejšega vrhunca, da se je za trenutek začutila bedno, a jo je on v naslednjem trenutku, ko jo je pričel pred objektivom poljubljeni, kot da je vedel, kaj mu je treba v določenem trenutku storiti, razveselil in ji ni več pustil, da bi še kaj začutila človeško bednost.

»Hočem, da si najsrečnejša, da vidiš zemeljsko kroglo, prevlečeno z zlatom.«

Pokimala mu je in svetniški sij jo je obsijal. Najraje bi skočila na tisti najsamotnejši konec sreče. Prižgal se je svetilnik in ob njem se je zvrstila neskončna kolona ljudi.

»Ave, morituri te salutant,« so govorili in oni v svetilniku so se veselili in noreli in nekdo med njimi je rekel:

»Luč svetilnika je na šnops!« in oni notri so se v krogu zavrteli: »Zima, zima, bela, do srca nas gleda,« in ledolomilci so sekali led z mnogimi mrtveci in tistimi, ki še umirajo.

»Na koncu sreče ni več ledu,« je pomislila Prepelička in ga gledala in ji ni bilo jasno, ali jo je zdaj prav tako razumel kot prej. Njene oči so od radovednosti zginitile v objektiv in spet se je štirikrat zabliskalo in fotografije so bile resnične.

Polkovnik je bil v vsakem primeru potrpežljiv mož. Šele po dolgem času se je odločil, da pogleda v prostor s fotoavtomatom, da bi odkril še kaj drugega kot le to, da se tukaj delajo najboljše fotografije v Leningradu. Vzel je še enega svojih mož, bil je mladenič in tipični mužik ter kar zadovoljen, prvič zaradi tega, ker mu je bilo jasno, da ga polkovnik ceni, drugič pa, ker je že skoraj zmrznil, ko je tako dolgo časa nepremično stal, in je zdaj, ko je hodil, v njem pokalo, kot da se lomi led. Polkovnik ga je

pogledal, mu že hotel nekaj reči, a ko je pokanje ponehalo, si je mislil, da ima prisluge, ki so kaj pogosti v nočeh, ko je človek že zelo utrujen in bi se mu oči najraje zalepile. Zrinila sta se v prostor, kjer sta takoj ugotovila, da se na prvi pogled ne dogaja nič posebnega, nekaj časa sta kar stala med drugimi ljudmi in še dalje študirala situacijo. Polkovniku je bilo kar takoj jasno, da jo bo bolj težko preštudirati, mužik pa ni kaj dosti mislil in je bil zadovoljen že s tem, da se tukaj pogreje, ter je bolj mislil na to, kako mu miličniki zunaj zavidajo; seveda pa se ne ve, če je to res.

Drži pa, da je bilo v prostoru tako vroče, da je polkovnik pomislil: »V garažah so crknile peči. Neverjetno.«

Postalo mu je sčasoma neverjetno tudi to, da se le ena in ista človeka fotografirata, opazil je tudi prozorno polivinilasto vrečko z drobižem in tisti hip ga je prešinilo: »Pa saj ta dva človeka sta nora!«

Povedal je to mužiku, napravil prav izredno predavanje; kako verjetno je, da ta človek predava na kakšni višji miličniški šoli, ampak ne takšne reči, kot so preskoki z motorji, ampak bolj intelektualne zadeve, in na koncu predavanja, bravo, Cicero, mu je mužik pritrdil: »Bo držalo, da sta malo čez les.«

»Hej, ti,« ga je nadrl polkovnik, »ne malo, ampak zelo! Ali je tebi sploh kaj jasno? Ali bi rad napredoval ali pa hočeš ostati kar navaden policajček?«

Čeprav je bilo to povedano zadosti glasno, da bi mogel slišati prav vsak, ki ni naglušen, ni bilo opaziti nikakršne reakcije. Polkovnik je sprevidel, sprevidel namreč, da so ljudje hipnotizirani.

»Kakšen načrt naj napravim?« se je nato vprašal in poskušal priti do neke zaključne točke in videti tisto ključno, ki bi ga privedla do zaključne, in bi začel s kakšno akcijo. Šele zdaj je snel rokavice in pot po prstih mu je tekel tako močno, da mu je skoraj odneslo poročni prstan.

»Uboga moja žena, če bi me videla zdaj, v kako težavni situaciji sem, v tako težavni prvič v življenju, čeprav ne gre za glavo, ampak za čast.«

To je mislil tako intenzivno, da ga je žena nemara slišala, če ne celo uslišala in mu pomagala. Bil je nervozen in čutil je, kako mu je pot prilepil srajco na hrbet; zanj je bil to vedno sila zoprni občutek, a si zdaj ni mogel pomagati, zbal se je le tega, da mu ne bi potem zunaj na mrazu hrbet zaledenel. Nestrpno je čakal, a tisto, kar bi moralo zasvetiti, nikakor ni posvetilo. Kaj naj gre na kratek posvet? Ampak nekaj mu je govorilo, da od posveta ne bo postal posvečen, in bilo je tako, kot da temu notranjemu glasu verjame in se mu po svoje tudi zahvaljuje. Žal mu je, da je vzel tega mužika s seboj, a ker je bil dober, prepričan je bil o tem, ga ni hotel poslati nazaj, kajti s tem bi ga pred drugimi miličniki neznansko ponižal, vsaj kakšno leto bi se prav gotovo norčevali iz njega, da ne bi nikoli več pomislil na kakšno napredovanje, ali pa bi kar izstopil iz miličniške službe, kar ne bi bilo dobro, saj mora biti miličnikov vedno več, varuhov vsega svetega na zemlji. Tako je mislil on, spoštovani polkovnik od enega konca Leningrada do drugega, in še Neva se mu je včasih klanjala, ko ga je severna svetloba bila po očeh. Mužika je sedaj, ko se je ogrel, stvar kar pričela zanimati. Psihično se je pripravljal na akcijo, ki jo je vsak hip slutil.

»Naj se enkrat že nekaj ukrene,« si je mislil, »celo večnost ne bi rad ostal tukaj. Kdo ve, kakšen mraz nam bo prinesla ta noč.«

Pogledal je polkovnika, a ni mogel ugotoviti, kaj namerava. Polkovnik je stal mirno in zrl prihodnosti v oči.

Prepelička in F. M. sta tam tako predano sedela in sploh nista opazila, kako ju motri miličnik z višjim činom. In le zakaj bi tudi morala to opaziti? Medtem je možakar, ki se ukvarja s fotoavtomatom, prinesel prazen koš za smeti, ki ga je bil poprej dobro očistil in vanj spravil fotografije. Potem si je nekaj časa razmigoval otrdele prste. Koš je imel pred sabo, bil je pravzaprav med onima dvema, ki sta se fotografirala, in njim in F. M. je zdaj metal v koš fotografije kot volilne listke, ne da bi on, ki bo mogoče nekoč še slaven mojster fotografije, pogledal, če so fotografije še kaj boljše, kot so tako ali tako bile. Brisal si je pot s čela, ki mu ga je bil podaril napor današnjega dne. Nekoliko sključen je stal, zdaj že kar otopel, in tistega veselja, ki mu je prej tako ponosno sijalo iz oči, ni bilo več opaziti, čeprav je bila njegova notranjost še vedno prežeta z vsem tistim, kar je bilo povedanega prej, le utrujenost je bila premočna, ki ven udari preprosto skozi oči, da je videti le njo in čisto nič drugega. Tisti pa, ki so čakali v vrsti, so stali tako, kot da se je ustavil čas ali, kot je mislil polkovnik, da so hipnotizirani. Težko je povedati, kaj so menili oni bolj zadaj v vrsti, kajti navkljub tej statičnosti se je zdaj vrsta le nekoliko pomikala naprej, ker je koga prešinilo, da bo čakal še celo večnost, ko pa se onadva tako neusmiljeno dolgo fotografirata, kot da želita ves svet oblepiti s svojimi fotografijami, in se je človek odpravil proti svojemu domu ali kamorkoli že. Vendar ni bilo videti, da bi bil besen, ko je izgubil toliko dragocenega časa. Morda se tudi zanj čas ni pomikal naprej, čeprav se je zunaj že skoraj stemnilo. Bilo je tako hladno, so povedali nekateri, da so popokale okenske šipe. In sploh so se pogovarjali največ o vremenu, nobena druga stvar jih ni zanimala bolj, niti tuje delegacije, ki so v mestu, kdo ve, če tudi kdo od njih ne čaka v vrsti, niti hokej, ki bi moral biti zdaj na prvem mestu, ko njihova reprezentanca igra pomembne tekme in ne vlada več tako suvereno, kot je še pred leti, ko so bili njihovi igralci nenadkriljivi in so drugi le sanjali in preišljevali, kako bi jim bili kos, kakšne zvižaje bi jim bile potrebne, da bi jih vsaj enkrat premagali. Zdi se, čeprav je bil mraz peklenski, da je ljudem le prinesel neko radost. Ti pogovori o vremenu so bili tako izvorni in iskriivi, da bi jih vsak pisatelj vključil v kakršnokoli knjigo že, ne da bi bilo to morda vsiljivo. Pogovori so bili tako izvorni, kakršnih ne srečaš vsak dan med ljudmi, drži pa, da je moral človek dobro prisluhniti, če je hotel kaj slišati, ker so se pogovarjali tiho, nekateri šepetali, vedoč, da je mnogo ljudi okoli njih. Bili so pa le pred njimi ali za njimi, če ne upoštevamo miličnikov, ki so stali tam zunaj na mrazu kot spomeniki ali častna straža. Bil je, skratka, dan kot malokateri drug, verjetno za vsakogar, ki je bil tu prisoten. Zanimivo je tudi, da ni bilo nikakršnih kriminalcev na delu, vsaj do polkovnikovih ušes ni prišlo, da bi komu iz vrste kaj sunili, da o manjših stvareh, kot je prerivanje, niti ne govorimo. Vse je bilo v najlepšem redu. Tako zgledno vedenje se sreča redko in bila je resnično

priložnost, da bi kakšna filmska ekipa posnela film o lepem vedenju. Takšni filmi bi bili v teh norih časih potrebni, ko nekateri nič več ne vedo, kaj je prav in kaj ne. Mogoče pa pridejo filmarji? Zdi se, da še imajo čas. Vrsta jih čaka. Kako počasi ljudje reagirajo v atomskem veku, od katerega bi moralo prav vse ostati zanamcem v spomin. Tako pa se utegne zgoditi, da bodo deležni takšnih informacij — te bodo v večini — kot jih imamo mi o starem Rimu. Ljudje bi morali več misliti. Jutrišnji dan bo. Bo. Seveda bo. Tudi polkovnik je o tem premišljeval in mu je bilo prvič v življenju nerodno, da bi razgnal množico ali na kakšen drug način dosegel, da bi se razšla. Kaj naj pokliče ministrstvo, ampak zakaj bi se morali drugi ukvarjati z njegovimi problemi, ko jih imajo tudi sami dovolj? Zdelo se je, da bo polkovnik nekaj ukrenil. Prestopal je z ene noge na drugo, stopil do možakarja, ki se ukvarja s fotoavtomatom.

Vprašal ga je: »Ali je pri vas kakšno stranišče?«

»Prosim, prosim,« se je zdrznil, ko je naenkrat ob sebi zagledal visokega uradnika.

»Ali se lahko tukaj uščijem?«

»Izvolite!« in mu je pokazal na neka vrata kot prometni miličnik.

Ko se je polkovnik vrnil, je bil videti odločnejši kot prej, kar takoj je stopil do F. M-ja in Prepeličke in ju vprašal: »Oprostita, bosta še dolgo tukaj?«

»Še precej denarja imava, tako da ne bova kmalu odšla,« je odvrnil F. M.

Polkovnik je takoj spoznal tuj akcent, ki je bil tako močan, da mu je bilo jasno, da človek ni te dežele sin, kajti če intelektualec govori s tako močnim akcentom — in ta človek pred njim je gotovo bil — že ne more biti njihov državljan. Kaj pa zdaj? S tujci je treba previdno ravnati. Ko je povprašal njo, od kod je, se mu situacija ni več zdela tako slaba, a ko je vprašal še njega, je spet postalo zanj malo slabše. Vedel je, da gre njihova država po svoji poti, in takih ne moreš kar tako preprosto postaviti v isti kalup. Zamislil se je in pri tem topo motril F. M-ja.

»Je kaj narobe?« ga je ta vprašal.

»Ne, nič,« mu je odsotno odvrnil še bolj odsotni polkovnik, mužik pa si je radovedno ogledoval tujca in ju vprašal:

»Pa kaj, ste pri vas komunisti ali kapitalisti?«

Polkovnik ga je jezno pogledal; zdaj bi bil že res čas, da bi ga vrgel ven, kajti vse, kar pove ali vpraša, je bedasto.

»Kar v miru se fotografirajta,« jima je rekel polkovnik, še preden je uspel F. M. mužiku odgovoriti.

Ko sta se odstranila, ga je polkovnik nadrl: »Pa kdo je tebi dovolil postavljati vprašanja? Pa kaj si sploh hotel doseči s tem bedastim vprašanjem? Pa kaj je sploh važno, kdo so tam v neki Afriki? Pa kaj vse naj ti še pade v tvoj prismuknjeni mozeg? Pa kaj? Pa kaj si? Policajček!«

Kar tresel se je polkovnik, ko je vse to stresal iz sebe, mužik pa je gledal v tla, da je tudi tam odsevala rdečica z njegovega obraza.

Polkovniku se je takšen hitro zasmilil in mu je skoraj mirno rekel: »Saj lahko pomisliš, preden kaj zineš!«

»Seveda, tovariš polkovnik,« mu je strumno odvrnil mužik.

»Dobro,« je bil zadovoljen polkovnik.

»Ali vam smem nekaj povedati?«

»Seveda, moj dragi.«

»Hlače imate odpete.«

Polkovnik se je obrnil k steni in jih zapel, rekel pa ni nič, tako da je mužik vedel, kako umen je bil. Polkovnik je bil živčen bolj kot kadarkoli prej. Preselila sta se ven, da jima je mraz prav boleče udaril v čelo. Pot se jima je v hipu strdila v ledeno skorjo, ki sta si jo bila nejevoljna spraskala s čela. Polkovnik je stopil v svoj službeni avto in poklical centralo. Razložil je situacijo in menil, da sta človeka, ki se neprestano fotografirata, za psihiatrično kliniko, vendar pa bi se stvar utegnila zaplesti, če bi ju hoteli odpeljati, ker sta tujca.

»Nič hudega ni,« mu je odvrnil iz centrale še višji po činu, »vse to dokazuje, da nista normalna. Kaj je za vas to normalno?«

»Seveda ni,« mu je čisto preprosto odvrnil polkovnik.

»Obvestil bom institut Behtereva, menim pa, da tudi človek, ki se ukvarja s fotoavtomatom, ni čisto pri sebi in ga bo potrebno odpeljati. Ukažite mu, naj pri priči zapre ta prekleti fotoavtomat!«

»Seveda.«

»Kaj pa fotografije, so res tako izredne?«

»Ne spoznam se na te reči, no, kolikor lahko presodim, bi dejal, da so boljše, celo veliko boljše kot iz drugih avtomatov, vendar moram takoj pripomniti, da je to najmodernejši fotoavtomat, in zvedel sem, da je za zdaj edini v Leningradu, celo v Moskvi ga še nimajo, kot so mi povedali. Postavili so ga včeraj zvečer.«

»Razumem, razumem. Torej je vso stvar zagodla ta preketo slaba distribucija. Se spominjate, ko so nekoč spustili v prodajo kokosove orehe, in to le na enem mestu? Bil je prav takšen hudič. Nekateri so tako neodgovorni, in kot vem, jih nihče ne pokliče na odgovornost. No, pa to so že druge reči. Vsekakor je potrebno odpeljati tujca, prič, ki bi potrdile, da se že veliko ur fotografirata, ne bo težko poiskati. Najbolje pa, da zapišete imena tistih, ki so najbliže, za vsak primer. Ne, kaj tako nenormalnega pa še ne. In ljudje čakajo ko nori. Hej, me slišite, avtomobile pošljite nazaj, če ni tudi tem zdaj zaledenelo olje, vi pa ostanite za vsak primer. Morda bosta tujca kaj protestirala in bo vaša uniforma delovala kot prašek za pomiritev. Na svidenje!«

Polkovnik je požrl slino in vsem ukazal, naj se vrnejo, mužiku, ki je stal ob njem kot senca, pa je tiho dejal: »Ostaneš z menoj.«

Sklenil je počakati avtomobil instituta, pravzaprav psihiatrične bolnišnice, kajti menil je, da je najbolje, če akcija steče naenkrat, ker bo tako tudi najprej končana. Olje še ni napravilo čudeža in kolona je odpeljala po spolirani cesti. Polkovnik je gledal, kako se je kolona počasi oddaljevala, in se ne bi začudil, če bi se kakšen avtomobil malce zavrtel na gladkem cestišču.

Pa je šlo do prvega vogala vse po sreči in si je šele zdaj nadel rokavice, kot da bi pozabil, da mu lahko zmrznejo. Ostala sta sama z mužikom pred neskončno kolono in tihi glasovi so bili kot puhast sneg, tisti, ki je tako pravljčen, da v hipu vzljubiš pravljice.

»Pojdiva noter!« je rekel mužiku, vendar ne ukazovalno, saj je prav mogoče, da tudi on sam ni imel dosti energij, ali pa je bil tako nejevoljen, da je pozabil na svoj čin, ko se mora ukvarjati s stvarmi, ki nikakor ne sodijo v njegovo področje, a od njega zahtevajo, da je majhen ekspert za psihatrijo. »Kam vse lahko še pridem,« si je mislil, ko sta bila spet v toplem prostoru in je opazil, da ni miličniška uniforma še nikoli vzbudila tako neznatne pozornosti. »Kaj množica ve, da to ni naša stvar, in čakajo koga drugega, kot čakam tudi jaz?« je pomislil polkovnik in bil po svoje tudi zadovoljen, saj o stvari njemu ne bo potrebno mnogo pisati; že si je predstavljal zapisnik, ki bo obsegal le nekaj stavkov.

A najbolj ga je potolažilo, ko je postalo jasno, da ne gre za nikakršne politične zadeve; bil je še bolj prepričan v norost onih dveh, pravzaprav treh, ko je prej v vrsti spoznal predstavnike tajne policije, ki so bili še vedno v vrsti, le čakali in nič ukrepali. Upal je, da časopisi jutri ne bodo preveč bombastični, saj se bo dalo stvar o norcih zamolčati, če bo akcija dobro izvedena, in ne bo nihče posumil, za kaj gre. Tako ali tako je čas, da se ta prostor zapre, časopisni članek pa si je predstavljal takole:

DOLGA VRSTA PRED FOTOAVTOMATOM

V našem prečudovitem mestu je pričel delovati nov avtomat. Včeraj se je pred njim nabrala dolga vrsta čakajočih, ki bi radi preskusili njegovo kvaliteto. Videli smo številne fotografije, ki so dokaz o nesporni kvaliteti, o čudežu moderne tehnike. Zaradi tega in pa zaradi izredno dolge vrste bo potrebno v najkrajšem času stare avtomate zamenjati z novimi. Včeraj je bila cena stara, z današnjim dnem se podvoji. Naše uredništvo se pridružuje želji izdelovalcev: kar največ zadovoljstva pred novimi fotoavtomati. Hvala tem ljudem, ki nosijo slavo naše dežele po širnem svetu!

Če bo stvar tako napisana, bo dobro in bo vse minilo brez večjih incidentov, celo brez najmanjših. Polkovnik je spet pogledal na uro in se čudil, da avtomobila instituta še ni, vendar mu je takoj postalo jasno, da gre po drsalnicah izredno počasi, morda se celo kolesa samo vrtijo, ne da bi se avtomobil premaknil. Upal je, da bo vse dobro, vedno je upal na najboljše, in prav zaradi tega se v njegovi karieri ni zgodilo zanj še nič tragičnega, nič takega, kar bi mu lahko napravilo vsaj sive lase. Prepelička in F. M. sta se še kar naprej fotografirala, ne da bi ju prihod miličnikov najmanj zmedel. Bila sta še vedno vesela, prav takšen sijaj je bil na njunih licih, kakršen bi moral biti na obrazih najboljših predstavnikov današnjega mladega rodu. Sijala je sreča in volja, tista volja, ki premaguje prav vse, tudi smrt, če je potrebno, in možakar, ki se ukvarja z najboljšim fotoavtomatom, je stal kot častna straža, s priprtimi očmi, da se ne ve dobro, kaj je zdaj tam: ali sreča ali bolečina. Stal je tam in pred njim so padale fotografije v koš za smeti, ki

se je bil že skoraj napolnil. Perpetuum mobile je deloval pred neskončno vrsto, ki bo vsaj danes zaman čakala, in ljudje se bodo morda na koncu vračali brez hvalospeva na ustih in pozabili, kam so se bili namenili. Vse se lahko pripeti živemu človeku na tem svetu. Polkovnik je imel roke prekrižane čez prsi in je sploh tako, kot da je v cerkvi. Čakal je, da bo zaslišal zvok avtomobila. Prihajal je brez siren in tistega prejšnjega cirkuškega razpoloženja.

»Življenje je resna stvar,« je pomislil polkovnik.

Potem ni več dolgo čakal do prihoda ogromnega avtomobila prve pomoči, ki ni bil tako svetel, kakršni so navadno. Bil je brez oznak, a polkovnik je vedel, da je iz bolnice, in pomislil, kako so zviti, kot kakšna policija, še bolj je bil prepričan o tem, ko sta izstopila dva civilista.

»Ne potrebujem pojasnil, vse mi je jasno,« jima je rekel in vedelo se je tudi, kdo je psihiater, kdo pa bolničar.

Psihiater je bil nizek, čokat možakar, počesan naprej in ličnice so mu močno štrlele, azijske, kjer je že majčkeno porasla brada.

Polkovnik je rekel: »Ne sme se pripetiti, da bi povzročili hrup.«

»Brez skrbi, strokovnjak sem in jih bom že ukrotil,« je rekel psihiater in bil važen, prepričan, da je njegova stroka najpopolnejša.

Polkovnik jih je popeljal v prostor. Mužik je vstopil poslednji. Možakarju, ki se ukvarja s fotoavtomatom, so na hitro razložili vso zadevo. Prošli so ga, naj bi šel z njimi in jim pojasnil vso to današnjo zmedo.

»Pa ja nisem kaj kriv?«

»Seveda niste,« je psihiater takoj odvrnil in povedal, od kod je in da je vsa zadeva izredno zanimiva za njihov institut.

Seveda ni prav nič kriv. Polkovnik je pogledal na uro in dejal, da bi bilo treba končati z delom. Da je že čas. Utrujen od celodnevne dela se je možakar strinjal. Psihiater in polkovnik sta stopila čisto do fotoavtomata, kjer sta se Prepelička in F. M. še vedno neutrudno fotografirala, bilo pa je videti, da nimata več veliko kovancev. Torej je iz kupa nastal kupček. Psihiater se je sklonil in pobrskal po košu s fotografijami in potem ves osupel vstal, ko je na tisočih fotografijah ugledal le dva obraza. Nekoliko je odgrnil zaveso, ki je zakrivala kabino, in je prav zdaj Prepelička sedela na F. M-jevih kolenih.

Psihiater je spregovoril z ravnim glasom: »Zdaj bo konec vajinih norosti in gresta na zdravljenje.«

F. M. je vrgel še dva kovanca, a je bil fotoavtomat že izključen. Psihiater je še poudaril, da nima smisla, da bi zganjala prevelik cirkus, kajti tako si utegneta situacijo le še poslabšati.

»Naj bo, čeprav to ne pomeni, da sva nora,« je rekel F. M.

Ko je možakar izključil ta veliki dosežek tehnike, so pričeli ljudje kar sami od sebe odhajati. Odhajali so čisto brez besed, prav nič razočarani, kajti vedeli so, da jih fotoavtomat čaka. Psihiater je pobral košaro s fotografijami, možakar je poslednji zapustil svoj prostor. Pogasil je vse luči in fo-

toavtomat je ostal v temi. Ko je zapiral vrata, ga je polkovnik opazoval, da ne bi nemara skušal pobegniti, kajti v množico, ki je odhajala, se mu ne bi bilo težko skriti. Najprej sta zavzela mesti v kombiju Prepelička in F. M., za njima možakar s svežnjem ključev v rokah, psihiater pa se je rokoval s polkovnikom. Z mužikom se je pozdravil nekoliko manj slovesno. Potem sta vstopila psihiater in bolničar k svojim bolnikom in šofer je prižgal motor. Nekaj časa so se kolesa vrtela na mestu, prav tako polkovnikovega vozila, kjer je kar sam sedel za volanom.

Rekel je: »Nič boljših avtomobilov od psihiatrov nimamo.«

In vozilo instituta je speljalo pred njim, on pa se je še dolgo vrtel na mestu.

»Ali se lahko poljubljava?« je vprašal F. M.

»Cenzura,« je odvrnil psihiater, ki je pred sabo držal koš, poln fotografij.

»Ali se lahko objemava?« je vprašal F. M.

»Cenzura,« je prav tako odvrnil psihiater.

»Ali se lahko gledava?« je vprašala Prepelička.

Bolničar je prišepnil psihiatru: »Ona je še bolj nora kot on.«

»Seveda, kar glejta se,« je rekel psihiater glasno.

Možakar pa je čisto mirno sedel in mislil na to, da mora najprej obvestiti svojo ženo. Avtomobil je vozil tako počasi, da je imel do bolnice vsak še dovolj časa za kakršenkoli premislek. Na Nevskem ni bilo drugih vozil, razen avtobusov, in še ti bodo najbrž prenehali voziti. Šofer je bil nejevoljen, rad bi potegnil hitreje, a kaj, ko bi ga led kaznoval. Do bolnice niso spregovorili niti besedice več. F. M. bi se rad naglas zasmel, a se ni mogel. Mislil si je, da je že skrajni čas, da se odpravi domov. Saj je čisto normalno, če ima človek domotožje. Stare zgradbe so ga utesnjevale. Danes bi se moral s Prepeličko vrniti. V vlaku bi se objela, da ne bi bilo potem več tako hladno. Avto se je po dolgem času ustavil. Nekoč mu je prijatelj pripovedoval, kako je to najtemnejši predel Leningrada. Tujci, ki prihajajo v mesto, ga skoraj nikoli ne spoznajo. Predolga je pot do tu.

Pohiteli so v sprejemni oddelek, kjer je ženska v belem nekaj prepisovala, ne da bi jim posvetila kakršnokoli pozornost. Psihiater jim je rekel, naj sedejo, za seboj zaklenil vrata in zginil v notranjost zgradbe, ki si je oni še od zunaj niso utegnili ogledati. Čez nekaj minut se je vrnil s starejšim psihiatom, ki je držal v rokah liste papirja. Najprej se je predstavil, potem iz potnih listov, ki jih je zahteval, prepisoval podatke. Sprva ga je zanimal možakar, s katerim sta odšla v sosednjo sobico, in ga je vprašal, kaj se je ta dan dogajalo na njegovem delovnem mestu.

»Nič posebnega, le da je bilo več ljudi kot običajno in ta dva tujca, ki sta hotela napraviti kar največ fotografij za spomin.«

»Pa je to po vašem mnenju normalno?«

»Veste, ne vem, kakšne so navade v njihovi deželi.«

»Vprašam, če je pri nas to normalno?«

»Vsekakor, da ni,« je odvrnil možkar, ki se ukvarja s fotoavtomatom, in psihiater se je oddahnil, obrisal čelo, kjer se je že pričel nabirati pot, in mu rekel, da lahko gre.

Psihiatru je bilo jasno, da bi mu bilo težko odgnati tujca. Le kaj bi si mislil o tej deželi. Še posebno, če je kdo podel, bi lahko doma natvezel tisoč stvari, ki jih ni tukaj moč videti niti v sanjah. Psihiater je še predobro razumel možakarja, saj ne bi on na njegovem mestu verjetno ukrepal nič drugače, pustil bi tujca, naj se fotografirata, kolikor se želita, a takoj bi vedel, da nista normalna. Poklical je zdaj F. M-ja k sebi, ki se je ta hip rokoval z možakarjem, in mu rekel nekaj besed v slovo. Možakar pa je dejal, da je bil lep dan, le da je predolgo trajal, ga izžel in izmozgal tako močno, da je pozabil na vse tisto lepo, kar se je bilo dogajalo pred njegovimi očmi.

»Pa vseeno ne bom pozabil nikoli.«

Psihiater z lasmi, počesanimi naprej, mu je odklepal vrata.

»Se boste že znašli, čeprav ni čisto navaden dan,« mu je rekel in se je možakar v trenutku izgubil v temi.

Psihiater pa je v sosednji sobici že spraševal F. M-ja: »Le zakaj ste se fotografirali toliko časa? Rad bi zvedel za ozadje in vzroke, ki so vaju privedli do tega maratonskega fotografiranja?«

»Boris Semjonovič, hotela sva se čisto preprosto fotografirati in fotografirala sva se dalj, kot bi se morda kdaj drugič, ker so bile fotografije odlične.«

»Dobro, toda toliko časa. Če ne drugega, bi lahko imela obzир do drugih ljudi.«

»Tega najbrž res nisva imela, ampak to ni še nič nenormalnega, in mislim, da nikakor ne spada v psihiatrijo.«

»O tem bom odločal jaz, ne vi!« ga je jezno zavrnil. »Nekaj dni vas bom vsekakor zadržal, kajti menim, da je v tem primeru nujno potrebno najti vzroke, ki so vaju privedli do tega. Poglejmo, kaj bo povedala vaša žena?«

F. M. mu ni pojasnil, da nista poročena, kajti če bi opazil, da nosita prstana, bi se najbrž vsa stvar še toliko bolj zakomplicirala. Bilo bi lahko čisto zabavno, a previdnost ni nikoli odveč, ko pa je videti, da psihiatri niso kar tako. Poklical je Prepeličko k sebi, stari psihiater.

»Kako mi boste pa vi razložili celotno zadevo?«

»Relaksacija,« mu je kar najpreprosteje odvrnila.

»Ta je pa res čisto nora,« je le pomislili psihiater.

Naslonil se je na stol in zavzdihnil, medtem ko je ona sedela na postelji.

»Torej vi pravite, da je bilo nekajurno fotografiranje za vas relaksacija?«

»Da, veste, nekajurno igranje na klavir vas pošteno utruji. Kaj mislite, da je to nenormalno?«

»Sploh ne, poznam nekega laureata moskovskega mednarodnega tekmovanja, ki igra dvanajst ur na dan, pa je čisto normalen.«

»Torej imam tudi jaz upanje?«

»Prosim lepo?«

Psihiater je ni razumel, ker ga je bila vprašala v svojem jeziku.

»Kako pa se razumeta z možem?«

»Odlično, kaj ni dokaz za to nekajurno fotografiranje?«

»Res je, res. Pa seksualno, se ujemata?«

»Tudi tam zdrživa po nekaj ur skupaj.«

»Vse v najboljšem redu, a sta čisto preč,« je pomislil.

Kaj naj ukrene? Ali naj ju spusti, ko pa sta tujca in ne predstavljata kakšne večje nevarnosti za deželo? Če tega ne stori, lahko oblasti njunih držav zaženejo še kakšen vik in krik, in kdo ve, če ne bi bil on vsega kriv. Bolj pa se je bal F. M-ja kot nje, kajti menil je, da imajo v njeni deželi prav takšne metode kot pri njih, in je vedel, da bodo njihovo zdravljenje cenili. Njen potni list ga je prej prepričal, da še ni spremenila državljanstva. Tako je sklenil, da zadrži le njo. Rekel ji je, da je utrujena in se bo pri njih dobro odpočila od naporov, ki jih ji nalaga šola. Pravzaprav je na koncu tudi čisto resno mislil, da vsa ta nora zadeva izvira iz preutrujenosti in da je fotografiranje Prepeličkino maslo, česar pa F. M. noče priznati zaradi tega, ker jo ljubi.

»Po svoje je to lepo od njega,« si je mislil in poklical v sobo mlajšega psihiatra, onima dvema pa rekel, da bo zadeva takoj urejena.

Mlajšemu psihiatru je razložil, kako misli, a on ni bil preveč zadovoljen, rekel je, da so to hipoteze, ki nimajo zdrave hrbtenice, vendar se je na koncu le strinjal z njim, saj če se pripeti kaj nepredvidenega, lahko F. M-ja še vedno vzamejo na zdravljenje.

»Morda je tako še bolje,« je rekel, ker se nikakor ni hotel zameriti starejšemu psihiatru, ki je bil poleg tega, da je starejši, tudi pomembnejši od njega, ki je pričel šele pred kratkim vrtati v skrivnosti psihiatrije, a tako vztrajno, kot če bi vrtal v zob.

»A imel je še daleč do živca,« je starejšemu psihiatru večkrat šinilo v misel.

Boris Semjonovič je stopil do Prepeličke in F. M-ja in jima razložil, kako in kaj. F. M. nikakor ni bil zadovoljen, a le kaj naj stori.

»Spremite nas do oddelka, da se prepričate, kako je pri nas lepo. Počitek ji bo dobrodošel, verjemite mi,« je dejal F. M-ju in ga prosil, naj pomaga bolničarju nositi nosilo s Prepeličko.

»Saj lahko hodim,« je rekla.

»Zdaj ne, kar spočijte se. Za hojo bo še dovolj priložnosti in časa.«

F. M. je rad pomagal. Še nikoli ni bil tako poslušen kot pred tema dvema psihiatroma. Zunaj je bilo mrzlo in stopali so počasi in previdno, da ne bi padli. Kljub mrazu pa se je F. M. potil in pomislil, kako bedasto je življenje in kam vse ne zanese.

Spremljal ju je le mlajši psihiater in spregovoril z namenom, da bi bila pot čimprej pri kraju: »Mrzlo, kaj? Kako prenašate vi, južnjaki, vse to?«

»Gre, gre,« mu je odvrnil F. M. »Mislim, da mi laže prenesemo mraz kot na primer vi naše vroče sonce. Sonce je hudičeva zadeva za vas, severnjake.«

»Če ga je preveč, že. Ampak nobena stvar ni v prevelikih količinah koristna.«

Tukaj se je pogovor končal, pred vrati neke hiše, kamor so bili ta hip namenjeni. Če bi se zdajle ustavil čas, bi se gotovo pred vsako skrivnostjo nabrala neskončna vrsta. Tako je mislil F. M., in ko so vstopili, so zunaj pustili mráz, to nadlogo današnjega dne, ki je bil dolg kot neskončne vrste pred vrati v skrivnost.

Kozava sestra ju je sprejela z dobrodošlico: »Kaj ni pri nas lepo? A samo vi ste za k nam? Če boste vi naši, bomo mi vaši. Sprejmete?« in je ponudila Prepelički roko.

F. M. se je že hotel razburiti, a se je zadržal, ker nikakor ni želel, da bi ona ostala predolgo v tem svetišču in bi on vsak dan hodil na romarsko pot.

Po stopnicah in na hodniku so se nabrali bolniki, dva sta igrala ping-pong in eden je rekel: »Enaindvajset proti nič. Če bo vse življenje tako, bom res srečen, ti pa tudi, kajne, Miško?«

Miško se je zadovoljno smehljaj in ni mogel ubraniti niti enega udarca. Bil je namreč brez rok.

»In semkaj ste jo spravili?« je malce posmehljivo vprašal F. M. psihiatra.

»To je najboljši oddelek, le redkokdaj pride do preteпов,« je pojasnil psihiater.

Bolniki so si radovedno ogledovali Prepeličko, nekateri so se ji že približevali z grozljivim smehom.

»Vidite, vsi zelo radi pomagajo. Niso zlobni,« je rekel psihiater. »Zdaj jo pa kar lepo odložita!« je ukazal.

Dve bolnici sta jo takoj prijeli vsaka za eno roko in ji pomagali do sobe, kjer naj bi prebivala.

»Vidite, kako je pri nas lepo,« je ponovila sestra. »Ne bo ji hudega.«

F. M. je s strašnim pogledom premeril bolnici, ki sta okoli Prepeličke plesali neki nori ples in se zdaj odmaknili. Rekel ji je, da se jutri vidita in bo pomislil, kaj je najbolje storiti, da jo bo že jutri lahko popeljal s seboj. Vedel je, da morata biti previdna in si ne smeta v pogovoru s psihiatrom privoščiti preveč svobode. Nadeti si morata krinko tistih, ki so v večini. Še enkrat je pomahal Prepelički, potem pa odhajal skupaj s psihiatrom, ki mu je bil dovolil, da jo obiše.

»Midva z Borisom Semjonovičem je verjetno več ne vidiva. Le sprejemava in piševa napotnice. Ampak vseeno na svidenje,« je bil psihiater kar se da prijazen.

F. M. je odhajal v ledeno noč, medtem ko so norci Prepelički pričarali najčudežnejši svet. Zazeblo ga je do kosti.

Po trije skupaj so bili v sobi. Če ni bila Prepelička z ničimer drugim zadovoljna, je bila vsaj s tem. Bolniki so se po hodniku sprehajali kot ljudje po parku. Ona pa se je kar lepo odpravila spat in tudi onidve iz njene sobe, najbrž željni pogovora. Bili sta zelo plahi, le nasmihali sta se ji

in pričakovali, da bo ona prva spregovorila. Na njeni nočni omarici je bil glinen kipec, žena z velikima dojkama, ki je po vsej verjetnosti predstavljala boginjo rodovitnosti.

Prepelička jo je vzela v roko, ker se ji je zdela zanimivo izdelana, z umetniškim darom, ter je vprašala: »Kdo je izdelal to lepo miniaturo?«

»Jaz,« se je oglasila ena od dveh, ki je imela vedno enak obraz, tako da je bila Prepelička prepričana, da je popolnoma vseeno, ali se smeje ali joka.

Plastičnost njenega obraza se gotovo nikoli ne spremeni. Ta, ki ji je odgovorila na vprašanje, se je slekla.

»Kaj imam lepe prsi?« je vprašala Prepeličko in se postavila pred njo.

»Seveda. Imate.«

»Ampak jaz bi imela rada tako velike, kot jih ima ta,« je rekla in pokazala na kipec, ki ga je bila tako umetelno izdelala.

»Podarim vam ga,« je rekla čez dolgo časa, kjer je bila vmes le tišina. Zahvalila se ji je in jo povprašala po imenu.

»Galja.«

»Kako pa vam?« je vprašala ono drugo, ki si je zvijala prste, kot da jih hoče prelomiti.

»Alja.«

»Jaz sem Prepelička.«

Onidve sta se smejali, seveda, ko nista še nikoli slišali takšnega imena in bili prepričani, da se je imenovala, kot jo kličejo prijatelji, ljubkovalno, in morala ju je še in še prepričevati, da je to njeno resnično ime. Spomnila se je F. M-ja. Poskušala mu je že tretjič zaigrati neko pesem na klavir, a ni nikdar prišla čez sredino.

»Pozabila sem,« mu je malce nejevoljno rekla, »not pa nimam.«

»Nič ne de.«

»Prav tam sem morala pozabiti, kjer se najlepši del prične.«

Maša je rekla: »Nikdar ne veš, kdaj se popotovanje prekine in se ti neki drug svet odpre.«

Alja je rekla: »Kaj ni F. M. astronaut? Čisto na Gagarina me spominja.«

»Ni,« ji je odvrnila Prepelička.

Galja pa jo je prosila: »Ali bi spala pri meni? Če imam lepe prsi, lahko spiš pri meni.«

»Jaz pa le mislim, da je astronaut.«

Prepelička je še enkrat poskušala zaigrati pesem.

Galja se je vrtela in rekla: »Ko bom imela tako velike prsi kot ta boginja, bodo spet verovali v bogove in zapustila bom ta prostor.«

Maša je rekla: »Važno je, da imaš dovolj poguma. Imeti ga pa moraš resnično veliko, kajti poti postajajo vse daljše in te, ki jih nočem, se prav nikjer ne končajo.«

Prepelički se je ponovo zataknilo.

»Le mirno,« jo je tolažil F. M.

»Če si kozmonavt, lahko kar vsem bogovom hkrati zreš v oči,« je rekla Alja.

Prišel je uglaševalec, da bi uglasil pianino.

»Tega je najteže poslušati,« je bil nejevoljen F. M. »No, Prepelička, daj mu prostor!«

Seveda se mu je odmaknila, ko je vedela, kako dolgo jih čakaš, to pa samo zato, ker že vsi starši pošiljajo svoje otroke v glasbene šole, misleč, da je njihov sin rojen za virtuozu.

»Ste ga pa dobro zdelali,« je rekel uglaševalec Prepelički. »Prav vse je popustilo. In malo tiše, prosim!«

Maša si je prižgala cigareto, ki bi si jo bila tudi v primeru, če bi imela kaj početi.

Galja je vprašala Prepeličko: »Kaj boš legla k meni?«

»Veš, zelo sem utrujena. Sama bom spala bolje.«

Ko je uglaševalec odšel, je F. M. tipal po temi. Prepelička je spala in nihče je ni mogel motiti. Galja si je oblekla spalno srajco in utrnila luč. Mala boginja jo je gledala iz teme.

Bolj in bolj se je manjšala in Alja je pomislila: »Kozmosu ni do takšnih malenkosti, kot je zemlja. Gremo naprej! Pojdemo! Vesoljstvo je ogromno in svobodno. In če ga hoče človek odkriti, ne sme čakati v vrsti, razbiti jo mora in stopiti na pot.«

Galja pa je rekla: »Moje prsi so zdaj že tako velike, da lahko vsak pije iz njih.«

Žene, ki niso imele mleka, so ji prinesle svoje dojenčke.

Galja jih je tolažila: »Za vse bo dovolj. Za vse.«

Alja pa je rekla: »Bila sem okoli sveta in povem ti, da še vedno ista vrsta kroži okoli sveta, ki je ne bom nikoli razumela in se ji tudi nikoli priključila.«

Dojenčki so Galjo molzli kot kravo.

»Da vam ne bo treba vsak dan prihajati, bomo sezidali hlev,« je rekla Galja mladim mamicam.

»Pa ne bodo postali tujci in ga potem ne bodo hoteli nikoli več zapustiti?«

»Ne, ker je svet norišnica in hkrati hlev,« jim je rekla Galja.

In ko so dojenči porasli, so se priključili vrsti in krogu in v sredi se je vrtela Alja s črno obvezo na očeh kot majhen planet, ki je bil izgubil svojo težnost in varovalno barvo otroških let.

Zjutraj se je Prepelička prebudila prva, po dolgem času brez F. M-ja ob sebi. Zazvonilo je in bila je ura za zajtrk. Ko so se bili vsi umili in še drugače ocedili, so se napotili v jedilni prostor. Prva jutranja srečanja, prvi pomenki in nova znanstva. Mleko, in svet je bil pogrnjen z belim. Nedorolžnost. Majhne sentimentalnosti kot v starih hollywoodskih filmih. Kje so stari časi? Prepelička je ugotovila, da je lepo poskrbljeno za bolnike, ki so pridno pili mleko, najbolj nedolžno od vseh pijač. Vsi so s sebe do konca očistili umazanijo. Le tako naprej, le tako naprej, dokler bo še vetra kej. Duhovitosti so vrgle svoje kocke čez mizo. Ena, dva, tri, štiri, pet, šest.

Duhovitosti se množijo, ne seštevajo. Da bo še vetra kej. Bolniki niso oblečeni v belo. Že verjamejo v resnični svet. Nedolžnost, nedolžnost! Vera je temelj vsega trdnega. Arhitekti lahko brez skrbi gradijo nebotičnike v sinje nebo. Čez mizo svoje kocke. In ljudje se pomikajo naprej, včasih kar strahoma, da jih nevarno polje ne bi vrnilo nazaj. Ampak niti ne vedno za minska polja. Ustvarili so si najbolj varen svet, ki je mogoč. In že verjamejo v resnični svet. Ljudska kuhinja. In mleko daje vero ljudem. In mleko daje ljudi veri. Kaj bi radi še več? Zunaj je še tema, kratki dnevi so, govori narava in se ne da. Toda saj je vse jasno. Jadranje v znano, dokler je še vetra kej, ki napenja belo jadro. Okrepčevalnice ob poti naj se ne sramujejo pijanskih gostov. Bogovi bodo jezni na nas. V človeški podobi postajajo večni. Njihova neumrljiva slava je večna in brez greha. Pišite pesmi v rimah in si oglejte glogov cvet! Zima bela teče po venah. Otroke razganjajo igre, pozabljajo na pomlad, poletje, jesen. To je rojstvo, ljudje, pisatelji so mrtvi pred novorojenci. Jadro napeto, dokler je še vetra kej. Prepelička se ni z nikomer pogovarjala o kontrapunktu. Ob sobotah sirene. Ampak saj to je čisto normalno, preskušajo svet in zvonovi v lobanjah. Trdni temelji nosijo obraz in njegovo zrcalno podobo. Narava ima svojo moč. In besede ob jadro dajejo še večjo moč. Vrti se mlinsko kolo in voda teče, gospodarju kočje pa je ostala v očeh. Volkov ni, najrazličnejši so se preselili v belo sprejemnico. Dokler je še vetra kej. Potem. In ribiči ne ulovijo nič. Narava ima svojo moč in čisto brez naravnih katastrof ne gre, ki kupujejo srečke in zbirajo ljudi povsem po naključju. Bolniki so jedli, dokler niso zmleli svojega zajtrka, seveda nekateri niso bili povsem pri močeh in so pojedli malo manj. Hrepenenje po enakosti. Yesterday I was a king. My God. Yesterday I was a beautiful king. Pa šta mi pričaš? Jesi li čuo neki put za ženo, koja postane muškarac? Zgodbic je veliko, ki padajo iz čudovitih noči. Zgodbice imajo svojo moč in človek se zaljubi v norost. To je povezano s hrepenenjem in veriga žvenketa. Such a beautiful think. Čas brezzobih govoric. Sestre v belem so pozabile na vljudnostne fraze. Bile so resnično ljubeznive v belem. In že poročene. Such a beautiful think. Ob jadra, mornarji. Veter pa vedno naredi valove.

»Mi smo morski volkovi,« pravijo mornarji in vržejo sidra.

Morske deklice se jih oklenejo s hrepenenjem, namreč sidra. Jesi li čuo neki put za ženo, koja postane muškarac? Po starem ljubiti je nemo-goče, to bi bilo noro in tega se zavedajo tudi morske deklice. Mornarji jih dvignejo na sidrih. In morje izhlapi. Soline. Povej mi najlepšo besedo na svetu! Lahko je oblak, lahko je sinje in ali spoštujemo belino? Prepelička je spila mleko in pojedla tudi vse drugo. Mizice so bile pogrnjene s čednimi prtiči. Mizica, odgrni se! Prepelička je sedla v predsobo, ki je bila dolga kot kakšen hodnik. Ogledovala si je tiste, ki so prihajali mimo. Eni z nasmehom, drugi so ga bili pozabili doma. F. M. se je polil z domačim vinom.

»Kaj je mogoče, da si povesod doma?« je vprašala Prepelička.

Odkimal je. Vino je teklo po tleh in odmikali so se od njega.

Sestre v belem pa so vprašale: »Le od kod rdeče?«

Sestre so obmirovale. Na tekočem traku so se vrstile jagode, z okusom krvi v ustih.

»Ne tukaj!« in so sestre ustavile trak, ki se je bil odvil kot film v daljavo in pritekli so dvakrat, trikrat, potem pa je bilo vsega dovolj. Bile so bele. Bile so bele kot sneg. In za tistega, ki se je odmaknil, so bile bele kot sneg, z rdečim v daljavi in korak v neznano, ki naj se pove brez besed.

Sestra je povedala Prepelički, da jo bo psihiater kmalu povabil na konzultacijo.

»To je človek z najlepšo brado in odličen zdravnik. Zagotovo vam bo pomagal,« je bila sestra nad njim v vsakem oziru kar najbolj navdušena. »Če boste imeli kakšno željo, mi jo kar povejte,« si je hotela pridobiti zaupanje Prepeličke, ki je še vedno sedela v tej dolgi predsobi, ki dvakrat zavije, in če bi še enkrat, bi prav vsak, sprehajajoč se po tem hodniku, vedel, da je stavba štirikotna, na sredi pa je gotovo kakšen vrt.

Pogledala je skozi okno. Počasi se je pričelo svitati. Na šipah ni bilo ledu. Mimo je pricapljala Galja z vedno enakim obrazom. Pri hoji skoraj ni dvigovala nog in je bila v tem hipu popolnoma odsotna. Prepelička je premišljevala, kaj naj bi ji dala v zameno za kipec. Pri sebi ni imela ničesar in bilo ji je nekoliko hudo, ker je čutila, da Galja od nje nekaj pričakuje, čeprav je bil njen obraz takšen, da po njem nisi mogel ničesar presoditi. Kmalu je spoznala tiste, ki so paradirali mimo nje, bolj ali manj vsi so imeli neki skrivnostni nasmeh, nasmeh, ki ga je bila Prepelička zdaj prvikrat v življenju spoznala. Pomikali so se ob njej in opazovala jih je izredno dolgo. Skrivnostni nasmehi so se stapljali v en nasmeh. Kakšna bela sestra je kdaj pa kdaj prišla mimo, spet odšla na konec dolge predsobe, kjer je odklenila vrata, jih odprla, potem zaprla in za seboj zaklenila. Vse sestre so imele ključ v isto skrivnost in iz nje. S hodnika je bilo slišati udarec ping-pong žogice in eden je govoril ena proti nič, dva proti nič, tri proti nič in vedno bolj ritmično je bilo slišati nič, ko so ga potapljali skrivnostni nasmehi, ne da bi se ga dalo do konca potopiti. Zunaj se je zdanilo. Prepelička je pogledala skozi okno, tam je moral biti vrt, pokrit s snegom. Bilo je popolnoma mirno. In kakšen smisel je imelo, da so ji oči odprte? Skrivnostni nasmeh se je usul z dreves in padel na rob. Po drevoredu do konca.

Psihiater z brado jo je poklical v svoj kabinet. Bil je nadvse ljubezniv in predstavil se ji je za Borisa Borisoviča.

»Tako torej. Nekaj ur nepretrgoma ste se fotografirali. Ali mi razložite podrobneje vso zadevo?«

In ona mu je povedala vse od začetka do konca, o neskončnem veselju, ki ga je bila doživljala pri tem. Rekla je, da je tako brez strahu gledala v prihodnost kot še nikoli, resnično vse najlepše se je odpiralo pred njo.

»Ste prepričani o tem, da vam ni bilo še nikoli tako lepo?«

»Mislim da, ali pa mi je bilo le malokrat. Včerajšnjega dne ne bom nikoli pozabila. Kaj ni na fotografijah opaziti nikakršnega veselja?«

»Saj prav to je tisto, kar me moti,« ji je odvrnil psihiater. »So bile doma družinske razmere urejene?«

»So,« mu je čisto na kratko odgovorila in psihiater ji je že pričel postajati dolgočasen.

»Imate v družini kakšnega psihičnega bolnika?«

»Ne.«

»Nameravate še kdaj ure in ure čepeti pred fotoavtomatom?«

»Na to vprašanje vam najbrž ne morem zadovoljivo odgovoriti.«

»Le nič se ne bojte, hočem vam pomagati.«

»Preprosto ne vem. Kako pa naj vem, kaj vse bom še počela?«

»No, dobro. Popoldne vas pošljem na rentgen glave, za vsak primer.

To je bilo vse in radost jo je zalila, ker je ni več spraševal. Pogladi si je brado in gledal v koš s fotografijami, ki ga je imel pred sabo. Zmajal je z glavo. Prepelička je zaprla vrata za sabo in ostal je sam. Ogledoval si je fotografije in iskal najbolj nor obraz med njimi.

»Saj to ni znanstveno,« si je rekel. »Mogoče bo pa rentgen kaj pokazal?«

Odklenil je predal in iz njega vzel steklenico vodke. Vase je spravil nekaj požirkov ostre pijače in se oddahnil. Potem je dal steklenico nazaj na mesto in napisal napotnico za rentgen. Samo ta lahko kaj pokaže, odkrije noro globino duše.

Rentgen ni našel ničesar nenavadnega v glavi, pač pa se je pripetilo nekaj drugega. Prepelička je namreč potožila, da jo zadnje čase večkrat močno boli želodec, da celo bruha kdaj pa kdaj, in prosila rentgenologa, naj napravi še en posnetek.

Psihiater je bil takoj zraven in je pomislil: »Kakšno diagnozo naj postavim, če se bo hotela še tukaj slikati?«

Rentgenolog pa je nekaj drugega slutil in poklical ginekologa, ki je na ta dan vedno prihajal v umobolnico. Največ dela je imel s tem, da je ugotavljal nosečnost in nosečnice pošiljal ali pa kdaj tudi sam delal abortuse, saj je znano, da norci ne smejo imeti otrok. Saj če bi imeli norci otroke, bi svet še prej ponorel. Rentgenolog je rekel ginekologu, da je verjetno noseča, po tem, kar je bila povedala, bi bil skoraj prepričan, ampak naj on pogleda, ki je strokovnjak za to.

Ginekolog jo je še nekaj vprašal, potem si nataknil rokavico, jo pretipal in rekel: »Veste, noseči ste.«

Prepelička se je sunkovito dvignila, zdelo se je sprva, da je zelo presenečena, vendar je že naslednjo sekundo vso stvar sprejela popolnoma hladnokrvno.

»In kaj?« jo je vprašal strokovnjak za še nerojene otroke.

»Kaj? Otroka bom imela.«

Vsi trije specialisti različnih področij so se spogledali. Psihiater je vzel posnetek njene glave in ji rekel, da gresta.

»Kaj vaš mož pride?«

»Obljubil je. Torej pride.«

Rentgen je bil v drugem poslopju in zaradi mraza sta pohitela. Dan je bil prečudovit in bilo je čutiti neko toploto sonca. Delavci so razsekavali sneg, ki je moral biti trd ko beton, hoteli so čisto do zemlje in se v tem mrazu znojili. Plošče snega so potem letele ob pot. Drevesa so se otrsela snega in so bile veje tako gole. Pred njo je stopal psihiater. Svet je bil v belem. Pogledala je, če je kaj ptic v zraku. Najbrž bi jim krila v zraku otrdela in bi padle na tla. Nemočni pogledi so v saltih preskakovali zemljo. Bela sapa ji je uhajala iz ust. Pa ne kot starkam. O, ne čisto tako. Pod nogami je škripalo. Trojka z zvončki je hitela in vsa drevesa sveta sta prehitela.

»Pazi, da ne padeš!« jo je opozarjal F. M.

Hitela sta naravnost v sonce, a tema ju je dosegla prej kot onadva sonce.

»Ni nama uspelo.«

Mašo in Pašo sta pustila daleč zadaj in čakala sta ju debelo uro.

»Zdi se, da je moj cilj še bolj daleč kot vajin,« je rekla Maša. »Hej, kaj ne bi vidva potovala z mano? Če gresta z vlakom, lahko potujemo skupaj. Vidva sta bliže. Vajina pot je krajša. Lahko pa gresta z mano še naprej v Benetke in pogledamo, kaj počne Ferdinand. Najbrž ne bo verjel, ko me bo zagledal, da sem to jaz. Mislil bo, da so sanje, da je operna predstava, kjer na koncu že pozabi na ljubezen. Na koncu predstave ga čakata nova predstava in novo dekle.«

»Ampak neko hrepenenje ti je pa le dal. In kaj veš, ali je ta svet sploh resničen, po katerem hrepeniš. Povsod je mogoč, če si ga ustvariš, če ne, ga pa ni. Zmanjkalo ti je fantazije, Maška, zato jo greš iskat drugam. Pa si prepričana, da jo boš tam našla?«

Paši ni odgovorila, vedno jo je motil njegov cinični ton.

F. M. pa je rekel: »Skupaj praznujemo še novo leto, potem odpotujemo.«

Maša je bila za to. Takoj po novem letu. Ni slaba stvar.

»Čas je, da se vrnemo, v temi se človek lahko zgubi,« jih je Paša poučeval.

Na poti nazaj je bila neznanska romantika.

F. M. jo je objel in ona ga je vprašala: »Midva sva pa našla najin svet, ki je najlepši, kajne?«

Dolgo je premišljeval, ko so hiteli nazaj, belina in noč, noč, ki sega s prsti v jutro in še kar naprej, potem pa ji je rekel: »Ja, toda vedi, da nad najinim svetom hiti čas, ki ni najin, ampak je od vseh nas.«

Ko je pogledal psihiater nazaj, je videl, da je zaostala.

»Hitreje,« jo je poklical, »vaš mož gotovo že čaka!«

In je pogledal na uro. Sploh veliko je gledal na uro. In vse okoli je bilo belo. Vstopila sta tam, kjer je bila že ona včeraj.

»Vaš mož je že prišel!« ji je zaklicala garderoberka za mrežo; verjetno si ju je utegnila včeraj nagledati.

S psihiatrom sta pohitela. Ping-pong partija je bila spet enaindvajset proti nič. F. M. ju je čakal pred zaklenjenimi vrati in ju ni opazil, kako sta prihajala. Od drugod. Planila je k njemu in se mu vrgla okrog vratu.

»Svet je poln čudežev. Imela bova otroka.«

»Kako je kaj?« je vprašal Borisa Borisoviča v njegovem kabinetu, kamor je bil povabil le njega, Prepelička pa je morala počakati pred vrati, skratka, počakati je morala kjerkoli že.

»V glavi ni nič nenavadnega,« je odvrnil in v rokah vrtel sliko njene glave. Mislim, da jo lahko mirne duše odpustimo. Vzrok njenega početja, seveda tudi vašega, vendar tega nismo registrirali, je preutrujenost. Mislim, da je to na tem svetu še najbolje. Nasvet: počivajta, čim več počivajta in ne hodita v temo, ki zna biti v teh okoliščinah nevarna in pogubna za vaju. Počivajta in pričakujta otroka! Ko se bo rodil, bo utrujenost že minila in pozabila jo bosta. Želim vama vso srečo! Prepelička je najbrž že oblečena in mislim, da je to vse. Nič drugega. Potni list ji bo prinesla sestra. Fotografij pa vama za zdaj še ne morem izročiti. Sklenil sem, da napišem referat KOLIKO OBRAZOV IMA LAHKO ENA OSEBA. Čez nekaj tednov vama jih vrnem. Brez zamere, in še enkrat na svidenje!«

Rokovala sta se in F. M. ga je močno stisnil, da je Boris Borisovič od bolečin skremžil obraz.

Ko je bil pri vratih, je psihiater še enkrat spregovoril: »Prosita sestro, vseeno katero, naj vama odklene vrata. Verjela vama bo, da lahko gresta, ker sta tujca.«

Ko je F. M. odšel, je psihiater iz mape vzela rentgensko sliko njene glave. Na vsak način bi rad še kaj odkril, a ker ni mogel ničesar, prav ničesar razjasniti, je vrgel sliko k tisočerim fotografijam. Naslonil se je in nekoliko zadremal. Tisoč ljudi in še nekajkrat tisoč jih je stalo pred njim, čakajočih na pregled.

»Ne danes, kdaj drugič pridete vsi na vrsto!« jih je rotil, da bi odšli.

Prepelička se je prebila čisto do njega in rekla: »Jaz sem nevesta.«

»Potem pa najprej na svatbo.«

In iz njenih oči je bil ognjemet in množica je zavpila: »Razsvetli nam dušo!«

Ko jima je sestra odklenila vrata, sta pohitela po stopnicah. Tisti, ki so bili na hodniku, so si ju skrivnostno ogledovali.

»Kako čudno,« je rekel F. M., »odklenjeni so, pa ne gredo.«

Žogica je poskakovala po ping-pong mizici. Njuna stara znanca sta še vedno igrala, sploh je bilo videti tako, kot da sta edina igralca. Brez odra, brez kulis in brez šminke. Zapustila sta ta prostor. Sonce je zašlo in takoj je bilo dvakrat hladneje.

»Veš, kaj mi je rekel Boris Borisovič? Naj ne hodiva v temo. Ampak vse kaže, da naju je danes že prehitela. Nič hudega, ko bova imela malo več kondicije in ko bova dobila od mraza slonovsko kožo, jo bova midva prehitela.«

F. M. se je smejal. Ugotovil je, da se danes še sploh ni smejal in kako je kak dan popolnoma drugačen od naslednjega. Zato je sklepal takole: če se napotiš na morje, lahko naslednji dan trčiš ob goro, ki se sesuje nate. Zato se smej in plavaj daleč na odprto morje! Prepelička se ga je oklenila, da ne bi padla. Le onadva sta čakala na trolejbusni postaji. Trolejbusa pa dolgo ni bilo. Nikoli ga danes ni bilo in Leningrad je pokal od mraza.

CVETO
PREŽELJ

Pesmi

KVINTET Petelini šopirijo
kronane glave
in se peljejo, peljejo.
Čez nekaj dni se bodo smejali
novicam v delikatesah.

Jasnost.

Ne veš? Ne daš ji ničesar
in se ne skloniš,
ker je ni
in je ne dobiš za v posteljo,
kot si dobiš letalo
in brezglave oblake.